

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 841 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

1. marts 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 9. marts 2001 – dagsordenspunkt rådsmøde (Indre marked, forbruger og turisme) den 12. marts 2001 – vedlægges Erhvervsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Steen Engelund

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

EM0341

Rådsmøde (Indre marked, Forbruger og turisme) den 12. marts 2001

28. februar 2001

1. Det Europæiske Råds møde i Stockholm 23.-24. marts 2001 - indre markeds aspekter	2
1a. Cardiff økonomiske reform proces	5
1b. Kommissionens service strategi - KOM (2000) 888 endelig	9
1c. Foreløbig rapport fra højniveaugruppen vedrørende bedre lovgivning. 12	
Kommissionens meddelelse til Det Europæiske Råd om forbedring og forenkling af de forskriftmæssige rammer	12
1d. Kommissionens meddelelse om nye europæiske arbejdsmarkeder	14
2. Fællesskabspatentet - forbindelsen til den europæiske patentorganisation KOM(2000)412	16
3. Strategi for Toldunionen KOM(2001)51	24
4. Fjernsalg af finansielle tjenesteydelser - KOM (99) 385	26
5. Fødevarelovgivningen og den Europæiske Fødevare Myndighed - KOM (2000) 716 endelig	27
6. Kommissionens meddelelse om mærkning og sporbarhed af GMO'er ...	41
7. Strategi for integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i indre markeds politikker	42
8. Grønbog om integreret produkt politik - Kom (2001) 68 endelig	47
9. eEurope handlingsplan - KOM(2000)330	54
10. Hvidbog om strategi for kemikalier - indre marked	57
og forbruger aspekter	57

1. Det Europæiske Råds møde i Stockholm 23.-24. marts 2001 - indre markeds aspekter

Resumé

Det Europæiske Råd i Lissabon besluttede i marts 2000, at der hvert år ved et forårstopmøde skal gøres status over opfølgningen på mødets konklusioner – de såkaldte Lissabon-konklusioner, som fastlægger en række strategiske mål for EU med henblik på at styrke innovationen, beskæftigelsen, de økonomiske reformer og den sociale samhørighed som led i en videnbaseret økonomi. Det Europæiske Råds møde i Stockholm 23. - 24. marts 2001 vil være det første topmøde, hvor der skal foretages en sådan statusopgørelse.

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd i Lissabon besluttede i marts 2000, at der hvert år ved et forårstopmøde skal gøres status over opfølgningen på mødets konklusioner – de såkaldte Lissabon-konklusioner, som fastlægger en række strategiske mål for EU med henblik på at styrke innovationen, beskæftigelsen, de økonomiske reformer og den sociale samhørighed som led i en videnbaseret økonomi.

Det overordnede strategiske mål fra Lissabon er, at EU inden for det næste tiår "*bliver den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed*".

Konklusionerne fra Lissabon fastlægger derudover pejlemærker for bl.a. innovation, kompetenceudvikling, konkurrenceevne, et effektivt indre marked og holdbar udvikling (socialt, økonomisk, miljømæssigt). Der skal skabes økonomisk udvikling uden at konkurrere på lavere løn og skatter således, at der skabes et samfund med livslang læring, arbejde til alle, et godt sundhedsvæsen, social retfærdighed og et godt miljø.

Det Europæiske Råds møde i Stockholm 23. - 24. marts 2001 vil være det første topmøde, hvor der skal foretages en status for Lissabon-konklusionerne.

Som optakt til DER i Stockholm har Kommissionen udarbejdet en såkaldt synteserapport, som sammenfatter Kommissionens forslag til konsolidering og udvidelse af Lissabon-processen. Udover Kommissionens synteserapport vil de enkelte rådsformationer – herunder rådsmødet (indre marked) – skulle udarbejde et indspil til DER i Stockholm.

Af særlig relevans for rådsmødet (indre marked) peger Kommissionen i sin synteserapport på behovet for:

- *Økonomisk reform af markederne for varer og tjenesteydelser:* Kommissionen lægger i den forbindelse op til, at DER godkender Kommissionens strategi for det indre marked for tjenesteydelser. Formålet med meddelelsen er at fjerne hindringer for handel med tjenesteydelser. Målsætningen er, at det bliver lige så nemt at levere ydelser på tværs af de nationale grænser i EU, som det i øjeblikket er at levere ydelser inden for en enkelt medlemsstat. Herudover ønsker Kommissionen, at omfanget af unfair statsstøtte reduceres (bl.a. gennem etablering af statsstøtte-register og -scoreboard) samt, at der vedtages regler om offentlige indkøb i juni 2001.
- *God regulering:* Kommissionen peger på klare og effektive regler som en væsentlig rammebetingelse for et effektivt erhvervsliv. Kommissionen lægger i den forbindelse op til at fortsætte den igangværende revision, forenkling og modernisering af såvel medlemstaternes egne regler som EU-reguleringen. Kommissionen anbefaler, at der fremlægges en koordineret strategi for regelforenkling inden udgangen af 2001.
- *eEurope:* Af særlig betydning for rådsformationen vedr. det indre marked foreslår Kommissionen, at der fremlægges en meddelelse, som bl.a. analyserer, hvordan de eksisterende barrierer for udviklingen af e-handelen kan forceres.
- *Forskning, innovation og virksomheder:* En styrket indsats inden for forskning og innovation er efter Kommissionens opfattelse afgørende for, at EU kan opfylde Lissabon-processens målsætninger. For at kunne følge udviklingen på dette område foreslår Kommissionen, at der på EU-niveau udarbejdes *innovation scoreboard*, *benchmarking* og *map of excellence*. Det er desuden Kommissionens ambition at fremlægge en bioteknologistrategi, som inddrager de etiske spørgsmål ved anvendelsen af denne teknologi. Det foreliggende forslag til Fællesskabspatentet bør efter Kommissionens opfattelse være vedtaget inden udgangen af indeværende år.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke vurderet Det Europæiske Råds møde i Stockholm i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Det er på det foreliggende grundlag ikke muligt at vurdere, om der på topmødet i Stockholm vil blive truffet beslutninger, som berører den danske lovgivning.

4. Høring

Sagen har været udsendt til høring i Specialudvalget vedr. tekniske handelshindringer for industrivarer. Der var ingen bemærkninger.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det er på det foreliggende grundlag ikke muligt at vurdere, om der på DER i Stockholm vil blive truffet beslutninger, som vil have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er på det foreliggende grundlag ikke muligt at vurdere, om der på DER i Stockholm vil blive truffet beslutninger, som vil have samfundsøkonomiske konsekvenser. Det må dog forventes, at de eventuelle konsekvenser vil være positive ved – i overensstemmelse med Lissabon-konklusionerne – at have økonomisk vækst som en væsentlig målsætning.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Indre markeds-aspekterne af topmødet i Stockholm i marts 2001 har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

1a. Cardiff økonomiske reform proces

Resumé

På det Europæiske Råds møde i Cardiff i juni 1998 blev det blandt andet besluttet, at medlemsstaternes og fællesskabets makroøkonomiske, beskæftigelsesmæssige og strukturelle tilstand skal overvåges. Konkret betyder det, at hver medlemsstat skal udarbejde en rapport hvert år om, hvordan produkt- og kapitalmarkederne fungerer på nationalt niveau. Kommissionen skal udarbejde en rapport på fællesskabsniveau.

Rådet (Indre Marked) og Kommissionen har analyseret medlemsstaternes rapporter bl.a. for at komme med anbefalinger til de brede økonomiske retningslinjer, som Rådet for Økonomi og Finans hvert år vedtager, og for at følge op på Lissabon konklusionerne til Det Europæiske Råds topmøde i Stockholm den 23. og 24 marts 2001.

Rådet bekræfter, at et velfungerende Indre Marked skal baseres på et højt niveau af forbrugertillid og adgang til pålidelig information. Rådet understreger vigtigheden af, at vilkårene i den ny vidensøkonomi er optimale, når det gælder vilkårene for innovation, informationsteknologi og bioteknologi.

Rådet bekræfter også vigtigheden af, at den økonomiske reform i det Indre Marked skal ses i den brede kontekst af både udvidelsen og udviklingen i den globale økonomi.

Formandskabets udkast til konklusioner har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

På det Europæiske Råds møde i Cardiff i juni 1998 blev det blandt andet besluttet, at medlemsstaternes og fællesskabets makroøkonomiske, beskæftigelsesmæssige og strukturelle tilstand skal overvåges. Konkret betyder det, at hver medlemsstat skal udarbejde en rapport hvert år om, hvordan produkt- og kapitalmarkederne fungerer på nationalt niveau. Kommissionen skal udarbejde en rapport på fællesskabsniveau.

Rådet (Indre Marked) og Kommissionen har analyseret medlemsstaternes rapporter bl.a. for at komme med anbefalinger til de brede økonomiske retningslinjer, som Rådet for Økonomi og Finans hvert år vedtager, og for at følge op på Lissabon konklusionerne til Det Europæiske Råds topmøde i Stockholm den 23. og 24 marts 2001.

I udkastet til Rådets konklusioner understreges vigtigheden af forbrugernes/borgernes fordele ved de økonomiske reformer i form af produkter og service af høj kvalitet til konkurrencedygtige priser. Forbrugernes tillid til markeder og produkter skal styrkes. Kommissionen opfordres til at præsentere en analyse af forbrugernes fordele ved den økonomiske reform til Det Europæiske Råds topmøde i foråret 2002.

Rådet henstiller, at Kommissionen fortsætter med regelmæssigt at offentliggøre prissammenligninger. Rådet anmoder også Kommissionen om at udvikle metoder til at analysere konkurrencesituationen, herunder barrierer, adgang til infrastruktur, information til forbrugere mv.

Rådet bekræfter vigtigheden af fuldstændig gennemførelse af lovgivningen for det Indre Marked. Rådet anmoder Kommissionen om fortsat at medvirke til anvendelse og håndhævelser af Unionens lovgivning gennem effektiv forfølgelse af overtrædelser. Også afskaffelsen af eksisterende tekniske handelshindringer bør fortsættes mere aktivt bl.a. ved mere effektiv anvendelse af europæiske standarder.

Rådet har intentioner om at præsentere en strategi for integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i Indre Markeds politikker til Det Europæiske Råds topmøde i Göteborg.

Rådet bekræfter vigtigheden af at fortsætte økonomiske reformer for at øge mulighederne for iværksættere og innovation i den ny vidensøkonomi. Herunder bekræfter Rådet behovet for at styrke de retlige rammer, navnlig inden for intellektuel ejendomsret. Rådet bekræfter, at administrative byrder bør reduceres og finansielle rammer må forbedres især for SMVer.

Rådet understreger vigtigheden af at udvikle et Indre Marked for bioteknologi, hvor der lægges vægt på at sikre forbrugernes opbakning, som skal sikres gennem dialog om respekten for fundamentale værdier og ved at imødekomme forbrugernes etiske og sociale bekymringer. Rådet opfordrer også til, at e-Europe handlingsplanen hurtigst muligt skal iværksættes.

Rådet anerkender de fremskridt, som er sket, for at få velfungerende konkurrence i det Indre Marked og ser implementeringen af artikel 81 og 82 som en høj prioritet. Kommissionen opfordres til sammen med nationale konkurrencemyndigheder at udvikle og håndhæve effektive konkurrenceregler, især på ny teknologi markeder.

Rådet bekræfter nødvendigheden af fortsat liberalisering af offentlige tjenester for at give forbrugerne flere fordele. Rådet støtter Kommissionens meddelelse

om en strategi for det Indre Marked for tjenester. Rådet opfordrer til hurtig vedtagelse af lovpakken om offentlige udbud.

Rådet opfordrer til, at statsstøtte, især ad hoc støtte, bliver reduceret, og understreger behovet for at orientere støtte mod horisontale formål som miljø, innovation, forskning og udvikling og regionale formål. Rådet opfordrer Kommissionen til regelmæssigt at stille oplysninger til rådighed i form af statsstøtte registeret, en resultattavle og analyser af konkurrenceforvridende effekter af statsstøtte.

Rådet bekræfter, at et velfungerende Indre Marked skal ses i den brede kontekst af både udvidelsen og udviklingen i den globale økonomi. I lyset af udviklingen i den globale økonomi anmoder Rådet om en ny WTO-runde.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet indgår ikke i Cardiff-processen, men vil blive hørt om Kommissionens Strategi for det Indre Marked i april 2001.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Formandskabet og Kommissionen har ikke vurderet om eller hvordan konklusionerne berører nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Konklusionerne berører ikke umiddelbart dansk ret.

5. Høring

Udkast til konklusioner har været i høring i specialudvalget for tekniske handelshindringer, der blandt andet består af følgende medlemmer: Det Danske Handelskammer, Dansk Standard, Dansk Industri, Dansk Handel og Service, Elektronikindustrien, Forbrugerrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Metal-arbejderforbund, FTF, Akademikernes Centralorganisation og Ledernes Hovedorganisation.

Organisationerne støtter den danske indstilling. For FTF er det vigtigt, at der fokuseres på forbrugernes tillid til produkter og markeder. FTF mener, at der skal være lettilgængelige klagemuligheder ved køb af produkter både i medlemsstaterne og i EU, hvilket offentlige instanser skal sikre.

FTF og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd lægger vægt på, at konklusionerne om lovpakken om offentlige indkøb kommer til at indeholde overvejelser om integration af miljøhensyn og sociale hensyn, herunder mener Arbejderbevæ-

gelsens Erhvervsråd, at der bør strammes op med hensyn til nationale løn- og arbejdsvilkår.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Udkastet berører ikke umiddelbart lovgivningen eller statens finanser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Udkast til konklusioner har ingen direkte samfundsøkonomisk effekt.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

1b. Kommissionens service strategi - KOM (2000) 888 endelig

Resumé

Formålet med meddelelsen er at fjerne hindringer for handel med tjenesteydelser i det indre marked. Meddelelsen er på Rådsmøde (indre marked) den 12. marts 2001 med henblik på præsentation ved Kommissionen og efterfølgende drøftelse. Meddelelsen berører ikke dansk lovgivning.

1. Baggrund og indhold

Kommissionens meddelelse om en strategi for tjenester i det indre marked til Europa-Parlamentet og Rådet blev fremsat den 29. december 2000. Retsgrundlaget for meddelelsen er artikel 47, 49, 55, 95 og 157.

Formålet med meddelelsen er at fjerne hindringer for handel med tjenesteydelser. Målsætningen er, at det bliver lige så nemt at levere ydelser på tværs af de nationale grænser i EU, som det i øjeblikket er at levere ydelser inden for en enkelt medlemsstat.

Kommissionen anfører, at informationssamfundet har tilført servicesektoren ny dynamik. Ny teknologi åbner en række muligheder for innovation og udvikling af nye servicekoncepter samt leveringsformer. Samtidig reduceres omkostningerne til transmission og søgning af information, ligesom det behov, mange servicevirksomheder tidligere havde for fysisk nærhed i forhold til kunden, ændrer sig med den nye teknologi. Kommissionen finder, at udviklingen rummer et betydeligt potentiale for vækst og beskæftigelse i Europa. For borgerne betyder udviklingen adgang til bedre og billigere ydelser.

Erfaringen viser dog efter Kommissionens opfattelse, at potentialet sjældent udnyttes, idet servicekoncepter kun i ringe grad eksporteres. Årsagen er eksistensen af forskellige regler, krav og procedurer i medlemsstaterne, der forhindrer, at virksomhederne kan udnytte deres servicekoncept i hele EU. Resultatet er højere priser og ydelser af dårligere kvalitet.

Kommissionen har identificeret hindringer i seks faser: Etablering af virksomhed, anvendelse af input, markedsføring, distribution, salg og eftersalgsservice. For alle seks faser gælder, at medlemsstaterne ofte har forskellige regler, som forhindrer en effektiv konkurrence. Med henblik på at gøre det indre marked til et naturligt hjemmemarked for servicevirksomhederne har Kommissionen opstillet en tottrinsstrategi for fjernelse af hindringerne.

For år 2001 indeholder strategien en opfordring fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om at fremskynde vedtagelsen af de lovgivningsforslag, som har konsekvenser for serviceaktiviteterne i det indre marked

(bl.a. offentlige indkøbskontrakter, fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, rammelovgivning på teleområdet, posttjenester, ophavsret, regnskabsstrategi og momsordninger for tjenester der leveres elektronisk)

Desuden påregner Kommissionen i år 2001 at iværksætte fire aktioner:

1. Nye initiativer til fjernelse af hindringer vedr. markedsføring, anerkendelse af kvalifikationer, finansielle tjenester og e-handel samt varemærkeforfalskning og piratkopiering
2. Udarbejdelse af rapport, hvor de enkelte direktiver gennemgås for at opnå den fulde virkning af disse for det indre marked for tjenester. Der lægges særlig vægt på direktiverne om informationsprocedurer, ophavsrettigheder og retslig beskyttelse af databaser
3. Iværksættelse af ledsageforanstaltninger (statistik, benchmarking, innovation og uddannelse)
4. Systematisk undersøgelse af hindringer for handel med tjenesteydelser i det indre marked (afdækning af specifikke problemområder)

For år 2002 rummer strategien tre aktioner som opfølgning på den systematiske undersøgelse:

1. Etablering af en liste over hindringer, som kan fjernes ved anvendelse af principperne i traktaten
2. Iværksættelse af en pakke af ikke-lovgivningsmæssige foranstaltninger. Aktionen sigter mod at fjerne ikke-lovgivningsmæssige hindringer via alternative instrumenter såsom oplysningskampagner
3. Iværksættelse af harmoniseringsforanstaltninger til fjernelse af hindringer af horisontal art, herunder gensidig anerkendelse og harmonisering af krav, der påvirker flere sektorer. Supplerende harmoniseringsforanstaltninger vil evt. blive taget i anvendelse på områder med betydelige sundheds- og forbrugerhensyn.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har sammen med Rådet fået forelagt meddelelsen, men har endnu ikke forholdt sig til den.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ingen bemærkninger i relation til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Meddelelsen berører ikke dansk lovgivning.

5. Høring

Meddelelsen har været sendt i høring i specialudvalget for tekniske handelshindringer for industrivarer. Der er modtaget høringssvar fra DSB, DI, DHS,

Danmarks Rederiforening samt Forbrugerrådet. Samtlige organisationer kan tiltræde Kommissionens strategi.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Eftersom en fjernelse af yderligere hindringer for handel med tjenesteydelser vil kunne tilføre servicesektoren betydelig dynamik og dermed understøtte sektorens vækstpotentiale, må det forventes, at meddelelsen vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i form af øget beskæftigelse. For forbrugerne betyder fjernelse af hindringer for handel med tjenesteydelser adgang til bedre og billigere ydelser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

1c. Foreløbig rapport fra højniveaugruppen vedrørende bedre lovgivning

Kommissionens meddelelse til Det Europæiske Råd om forbedring og forenkling af de forskriftmæssige rammer

1. Baggrund og indhold:

Det Europæiske Råd opfordrede på mødet i Lissabon den 23.-24. marts 2000 Kommissionen, Rådet og medlemslandene til i overensstemmelse med deres respektive beføjelser bl.a. til senest i 2001 at udarbejde en strategi for en yderligere koordineret indsats til forenkling af de lovgivningsmæssige rammer både nationalt og på fællesskabsplan.

EU-landenes ministre med ansvar for offentlig forvaltning blev på et uformelt møde under fransk formandskab den 7. november 2000 enige om at iværksætte en gennemgang af lov kvaliteten i EU i opfølgning af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon. Det er hensigten, at arbejdet skal føre til en strategi for bedre lovgivning. Ministrene nedsatte på mødet en særlig højniveaugruppe med deltagelse af medlemslandene og Kommissionen, som har fået til opgave at udarbejde en strategi for bedre lovgivning på såvel nationalt som fællesskabsniveau. Højniveaugruppen mødes med Frankrig som formand.

Det er hensigten at forelægge en foreløbig rapport om arbejdet i højniveaugruppen for Det Europæiske Råds møde i Stockholm.

Højniveaugruppen har foreløbig identificeret en række principper og anbefalinger for det videre arbejde fokuseret om

- forenkling,
- konsolidering og kodificering,
- høring,
- vurdering af konsekvenser af forslag til retsakter og
- strukturer.

Herudover forventes Kommissionen på rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 12. marts 2001 at præsentere et udkast til en strategi for forenkling af reguleringen. Indholdet af Kommissionens meddelelse kendes endnu ikke, men det er forventningen, at Kommissionen vil berøre de samme temaer som nævnt ovenfor.

2. Europa-Parlamentet

Sagen har endnu ikke været forelagt Europa-Parlamentet

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Initiativernes betydning for nærheds- og proportionalitetsprincippet kan endnu ikke vurderes, idet dog bemærkes, at nærheds- og proportionalitetsprincippet er centrale elementer i arbejdet med at skabe bedre lovgivning.

4. Gældende dansk ret

Det kan ikke på det foreliggende grundlag oplyses, om initiativerne vil berøre dansk lovgivning.

5. Høring

Der har endnu ikke foreligget grundlag for at gennemføre høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

En vurdering af eventuelle lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser kan ikke foretages på det foreliggende grundlag.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er hensigten at forbedre kvaliteten af lovgivningen i EU, bl.a. med henblik på at lette erhvervslivets administrative byrder og dermed bidrage til at styrke erhvervslivets konkurrenceevne og evnen til at skabe beskæftigelse.

Folketingets Europaudvalg har ikke tidligere modtaget aktuelt notat om sagen.

1d. Kommissionens meddelelse om nye europæiske arbejdsmarkeder

1. Baggrund

Kommissionens synteserapport til DER/Stockholm (COM (2001)79) indeholder et afsnit om nye europæiske arbejdsmarkeder. Det må på baggrund heraf forventes, at Kommissionen vil anlægge et bredt perspektiv med udgangspunkt i globaliseringen og vidensøkonomien.

For at åbne de nye europæiske arbejdsmarkeder for alle skitserer synteserapporten en tosidet strategi. For det første en traditionel indre markeds tilgang i form af fjernelse af hindringer for arbejdskraftens frie bevægelighed indenfor områder som gensidig anerkendelse af kvalifikationer og supplerende pensioner, herunder skattesystemer.

For det andet en uddannelsesstrategi, der tager udgangspunkt i, at hovedparten af jobskabelsen finder sted indenfor områder kendetegnet ved en høj uddannelsesgrad.

Meddelelsens fokus forventes på den baggrund at blive tilvejebringelsen af betingelser for at matche udbuddet til efterspørgslen på et i stigende grad mellemstatsligt arbejdsmarked.

Ved rådsmødet den 12. marts vil der ske en præsentation ved Kommissionen samt politisk debat.

2. Indhold

Meddelelsens indhold er på nuværende tidspunkt ukendt. Kommissionen har i Coreper tilkendegivet, at man forventer at vedtage meddelelsen enten den 28. februar eller den 7. marts 2001.

3. Danske regler

Ingen.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincip

Da der ikke er tale om et lovgivningsinitiativ, forventes det ikke, at Kommissionen vil begrunde sin meddelelse ud fra nærheds- og proportionalitetsprincippet.

5. Høring

Ingen, da meddelelsen endnu ikke foreligger.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Eventuelle lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser kan ikke vurderes, da meddelelsen ikke foreligger.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Eventuelle samfundsøkonomiske konsekvenser kan ikke vurderes, da meddelelsen ikke foreligger.

8. Tidligere forelæggelse for Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

2. Fællesskabspatentet - forbindelsen til den europæiske patentorganisation KOM(2000)412

Resumé

I notatet redegøres for indholdet af forslaget til forordning om EF-patenter, KOM(2000)412. Forordningsforslaget tager sigte på at skabe et effektivt system til beskyttelse af patentrettigheder, som samtidigt er billigt og let tilgængeligt for brugerne af systemet. Det foreslås, at samtlige EU-medlemsstater skal være dækket af én patentansøgning. Ifølge forslaget skal EF-patentsystemet i ansøgningsfasen bygge på det allerede eksisterende system etableret via Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Det foreslås, at Den Europæiske Patentorganisation (EPO) skal udstede patenterne med umiddelbar virkning for samtlige EU-medlemsstater. Patenterne skal herefter foreligge i deres helhed på ét af de tre EPO-proceduresprog (fransk, tysk, engelsk), og patentkravene på alle tre sprog. Efter patentmeddelelsen skal patentet reguleres efter de regler, der fastsættes i forordningen.

Til blandt andet at afgøre spørgsmål om EF-patenternes gyldighed og krænkelse heraf, foreslår Kommissionen oprettelse af en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal have både førsteinstans- og appelafdelinger. Endelig foreslår Kommissionen, at samtlige gebyrer for EF-patenterne skal tilfalde EPO, til forskel fra i dag, hvor gebyrerne deles mellem de nationale patentmyndigheder og EPO.

Vedtagelsen af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover kræver forslaget om etablering af en enekompetent retsinstans en ændring af den danske retsplejelov.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 1. august 2000 et forordningsforslag om EF-patentet, KOM(2000)412.

Hjemmelen til forslaget er artikel 308 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Kravet til vedtagelse er enstemmighed.

Forordningsforslaget blev fremsendt til medlemsstaterne den 25. august 2000 og blev præsenteret af Kommissionen på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000. Forordningsforslaget var på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000 til drøftelse.

Forslaget er på rådsmøde (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 12. marts 2001 til drøftelse. Drøftelserne forventes koncentreret om spørgsmålet om fællesskabets tiltræden til EPK.

Forslaget er udarbejdet på baggrund af henholdsvis Kommissionens grønbog om EF-patentet og det fremtidige europæiske patentsystem KOM(97)314 af 16. juni 1997 og opfølgningen på grønbogen KOM(99)42 af 5. februar 1999. Herudover danner Aftalen om EF-patenter (1989) baggrund for en del af forordningsforslagets bestemmelser.

Opnåelse af patentbeskyttelse kan i dag ske på to måder i Europa. Den ene måde er ved indlevering af en ansøgning til de nationale patentmyndigheder, hvorved der opnås et nationalt patent. Den anden mulighed er at søge om et europæisk patent via EPO, der forvalter Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Ansøgningen behandles og patentet udstedes centralt af EPO. I ansøgningen udpeger ansøgeren de medlemslande, som ansøgeren ønsker patentet skal have gyldighed i. Når et europæisk patent bliver meddelt, skal patentet i oversat form fremsendes til de udpegede nationale patentmyndigheder, og der skal betales et publiceringsgebyr. Sker dette inden for de fastsatte frister, bliver det europæiske patent gyldigt i det pågældende land, og har samme virkning og reguleres ud fra samme nationale regler som de "rene" nationale patenter. Retstvister afgøres af de nationale domstole med virkning for hvert enkelt land.

Formålet med forordningsforslaget er at etablere et EU-system med central udstedelse af patenter med umiddelbar virkning i medlemslandene. Sigtet med dette er at fremme den europæiske innovation og konkurrenceevne i forhold til især USA og Japan.

Enhedskarakter

EF-patentet skal have enhedskarakter, det vil sige, at det får virkning for hele EU under ét. Det kan ligeledes kun erklæres ugyldigt, begrænses, overdrages eller ophøre med virkning for hele området. Licens kan dog meddeles for de enkelte lande.

Uafhængighed

EF-patentet skal kun være undergivet EU-lovgivning. I ansøgningsfasen vil patentansøgningen være undergivet reglerne og procedureerne i EPK. For at skabe mulighed for at EPO kan behandle ansøgninger om EF-patenter foreslås det, at Fællesskabet tiltræder EPK. EF-patentet vil efter meddelelsen være reguleret af forordningens bestemmelser.

Sprog

For at EF-patentet skal være økonomisk overkommeligt foreslås indført et sprogregime, som går videre end dét, der foreslås gennemført i EPK-regi.

Proceduresprogene i Den Europæiske Patentkonvention er engelsk, tysk og fransk. Når EF-patentet er meddelt på ét af sprogene, skal kravene (den del af patentet, der fastlægger beskyttelsens omfang) ifølge forslaget oversættes til de to andre proceduresprog. EF-patentets gyldighed skal således ikke være afhængig af oversættelse af patentet eller dele deraf til samtlige nationale sprog.

Hvis der bliver anlagt sag mod en formodet krænker af et EF-patent, kan yderligere oversættelse dog blive nødvendig. Som udgangspunkt formodes en påstået patentkrænker, der ikke har haft adgang til patentteksten på det officielle sprog i den medlemsstat, hvor han har bopæl, ikke bevidst at have krænkert patentet. Der er således en formodning for god tro, medmindre ond tro kan bevises. For at beskytte patentkrænkere i god tro, er det foreslået, at patenthaveren ikke kan få tilkendt erstatning for den periode, der ligger forud for patentkrænkerens modtagelse af en oversættelse af patentet.

Domstolssystemet

Ud fra argumentet om størst mulig retssikkerhed og ensartet retspraksis, samt under hensyntagen til hensigten med at skabe et effektivt og billigt patentsystem, foreslår Kommissionen, at der oprettes et centraliseret og specialiseret domstolssystem til behandling af patentsager. Kommissionen foreslår konkret, at der oprettes en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal omfatte både førsteinstans- og appelafdelinger. Rettens afgørelser skal være endelige, således at de ikke kan indbringes for Retten i Første Instans. Dog vil Retten i Første Instans have kompetence til at behandle søgsmål angående prøvelse af afgørelser truffet af Kommissionen vedrørende eksempelvis tvangslicenser.

Domstolen skal have enekompetence til at pådømme spørgsmål vedrørende et EF-patents gyldighed og krænkelse, og domstolen skal have mulighed for at iværksætte foreløbige foranstaltninger, tilkende erstatning m.m. Hvis en sag om et EF-patents gyldighed anlægges ved en national domstol, indebærer enekompetencen, at den nationale domstol skal erklære sig for inkompetent og afvise sagen. De nationale domstoles kompetence foreslås begrænset til sager vedrørende retten til patentet eller aftalte licenser.

Med Nice-traktaten er der nu hjemmel i artikel 229a til, at Rådet ved enstemmighed kan vedtage bestemmelser med henblik på at tillægge EF-Domstolen kompetence til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter om immaterielle rettigheder, herunder patenter. Yderligere følger det af bestemmelsen, at de nationale forfatningsmæssige procedurer vil skulle følges til vedtagelsen af disse bestemmelser.

Gebyrer

Det foreslås, at de årsgebyrer, som skal betales for, at patentet vedbliver at være i kraft, udelukkende tilfalder EPO. Dette er nyt i forhold til i dag, hvor indtægterne i forbindelse med europæisk patentbeskyttelse deles ligeligt mellem det pågældende land og EPO.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at målene om at fremme innovationen og væksten i Det Europæiske Fællesskab, samt at forbedre Det Indre Markeds funktion og især give fremstillingen og distributionen af patenterede opfindelser EF-dimensioner, bedst opnås via en forordning. Kommissionen henviser til, at de opstillede mål ikke kan opfyldes af medlemslandene hverken hver for sig eller samlet, hvorfor de som følge af deres grænseoverskridende virkninger skal gennemføres på EF-plan.

Kommissionen henviser ligeledes til, at Domstolen har fastslået, at der ikke kan indføres intellektuelle ejendomsrettigheder på EF-plan gennem en harmonisering af de nationale lovgivninger.

I betragtning af rettighedernes enhedskarakter mener Kommissionen, at systemets iværksættelse ikke kan overlades til medlemslandenes skøn. Den foreslåede retsakt, en forordning, begrænser sig ifølge Kommissionen således til det minimum, der er nødvendig for at nå de tilstræbte mål, og går ikke længere end nødvendigt med henblik herpå.

4. Gældende dansk ret

Reglerne om patenter findes i lovbekendtgørelse nr. 926 af 22. september 2000, samt ændringslov nr. 1258 af 20. december 2001. Herudover findes bekendtgørelse nr. 374 af 19. juni 1998 om patenter og supplerende beskyttelsescertifikater. Danmark har tillige ratificeret Den Europæiske Patentkonvention.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos følgende organisationer: Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister (DIP), Dansk Forening til Fremme af Opfindelser (DaFFO), Dansk Handel & Service, Dansk Industri (DI), Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Teknologisk Institut, De Danske Patentagenters Forening (Patentagentforeningen), Det Danske Handelskammer, Formanden for Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, professor dr. jur. Mogens Kockvedgaard, Håndværksrådet, In-

ingeniørforbundet i Danmark, Ingeniørforeningen i Danmark, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, LEGO Holding A/S, LIF Lægemiddelindustriforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Novo Nordisk A/S og Teknologirådet.

Desuden har forslaget været behandlet i specialudvalget for tekniske handelshindringer.

Der er modtaget høringssvar fra følgende:

Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Formanden for Det Rådgivende Udvalg, professor, dr. jur Mogens Kocktvedgaard, Landbrugsrådet, LEGO Holding A/S, LIF Lægemiddelindustriforeningen, Dansk Industri, Patentagentforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Dansk Forening til Fremme af Opfindelser, Novo Nordisk A/S, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Advokatrådet og Håndværksrådet.

Det Danske Handelskammer og Akademiet for de Tekniske Videnskaber har meddelt, at de ikke har bemærkninger til forordningsforslaget.

De fremkomne høringssvar kan opdeles på følgende måde:

Enhedskarakter

LEGO Holding A/S anfører, at det formentlig er den eneste rigtige løsning med en enhedskarakter, hvorefter et patent, såfremt det bortfalder, bortfalder for hele Fællesskabets område. Dette kan dog tænkes at få den effekt, at man udtager nationale patenter eller et europæisk patent, idet man ikke nødvendigvis mister sin ret i alle lande gennem disse systemer. Håndværksrådet, Advokatrådet, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, DIP, DaFFO, Patentagentforeningen, DI, og LEGO Holding A/S støtter, at der indføres et enhedspatent.

Sprog

DIP og LIF er positive overfor ethvert tiltag, der kan nedsætte omkostningerne til patentering og kan tilslutte sig forslaget, men LIF og Novo Nordisk A/S så allerhelst, at behandlingssproget blev engelsk, og at der kun skal ske oversættelse i tilfælde af krænkelse. Patentagentforeningen kan tilslutte sig sprogløsningen, såfremt muligheden for at opnå erstatning gøres betinget af det objektive kriterium, at der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet til dansk. DaFFO finder, at alle EF-patenter skal findes på minimum engelsk, og såfremt de findes på fransk eller tysk, bør Kommissionen gives fuldmagt til at oversætte patentet til engelsk. Betaling for dette skal dækkes af Kommissionen som en serviceydelse. Håndværksrådet er betænkelig ved, at der kun skal ske oversættelse af patentkravene til engelsk, tysk og fransk.

Advokatrådet finder det betænkeligt ud fra et retssikkerhedssynspunkt at indføre et patentsystem med rettigheder, der har virkning for Danmark, uden at en fuldstændig oversættelse af patenterne er obligatorisk.

Domstolssystemet

DIP anfører, at det er afgørende, at der etableres et retssystem, der sikrer en hurtig, effektiv og ensartet behandling af patentsager ved domstolene, og tilslutter sig gennemførelse af det domstolssystem, der er foreslået i forordningsforslaget. DI, Håndværksrådet og DaFFO giver udtryk for samme holdning. LIF og Novo Nordisk A/S er tillige tilhænger af, at både 1. og 2. instansretterne bliver europæiske, men mener at 1. instansretterne bør kunne sættes nationalt.

Professor, dr. jur. Mogens Koktvedgaard anfører, at et fælles domstolssystem vil skabe den fornødne retssikkerhed, men sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af at oprette en speciel domstol til behandling af patentsager. Patentagentforeningen finder, at bevarelse af et nationalt retssystem i første instans er af afgørende betydning ved behandlingen af krænkelsspørgsmål, men kan tilslutte sig, at der oprettes en overnational appelinstans.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse anfører, at domstolen bør have en høj grad af lokal tilstedeværelse, særligt i relation til midlertidige retsskridt og første instans. Dansk skal kunne anvendes som retssprog. Den lokale tilstedeværelse og anvendelsen af dansk vil efter foreningens opfattelse sikre en nærhed mellem danske sagsøgte og domstolen og dels sikre, at der i Danmark vil kunne opretholdes lokal kompetence hos dommere, advokater og patentagenter. Advokatrådet mener, at det foreslåede system er forbundet med betydelige praktiske, sprogmæssige og omkostningsmæssige gener, navnlig for personer og små og mellemstore virksomheder. Rådet er af den opfattelse, at fogedrets- og førsteinstansbehandlingen skal være henlagt til de nationale domstole, og at alene appelinstansen skal være central.

Gebyrer

DIP og Novo Nordisk A/S anfører, at det er nødvendigt at bevare de nationale patentmyndigheder, hvorfor en del af afgifterne fra EF-patentet bør tilfalde disse, og taler desuden for, at EPO uddelegerer nogle af sine opgaver til de nationale patentmyndigheder. Håndværksrådet finder, at det er vigtigt, at de samlede gebyrer for opretholdelse af et EF-patent bliver de samme som for et europæisk patent, således at der ikke geografisk set bliver registreret flere patenter end nødvendigt.

Øvrige forhold

Provisorisk beskyttelse (beskyttelse også for tiden før patentmeddelelsen):

DIP og LIF anfører, at provisorisk beskyttelse ikke skal være afhængig af, at krænkeren har modtaget en oversættelse af patentet, men mener at det bør være tilstrækkeligt, at der er indleveret en oversættelse til den nationale patentmyndighed eller EPO. Patentagentforeningen mener, at erstatning for krænkelse bør gøres betinget af, at der foreligger en oversættelse af kravene til dansk, og at det skal præciseres, at provisorisk beskyttelse bortfalder, med mindre der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet (beskrivelse og krav) til dansk i forbindelse med udstedelsen af EF-patentet. LEGO Holding A/S mener ikke, at reglerne om provisorisk beskyttelse og erstatning er hensigtsmæssige og mener, at krænkeren som et minimum bør fralægge sig en eventuel berigelse, men så helst at reglen udgik. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at reglerne i EPK om provisorisk beskyttelse bør finde anvendelse i stedet for de foreslåede.

Foreløbige foranstaltninger (fogedforbud):

DIP anfører, at en EF-patentdomstol skal kunne håndtere midlertidige foranstaltninger hurtigt og effektivt, og at det kunne være ønskeligt med en harmonisering af reglerne om bevissikring. Professor, dr. jur. Mogens Kottvedgaard, LEGO Holding A/S og LIF efterlyser klarere regler vedrørende fogedforbud.

Bioteknologidirektivet:

Landbrugsrådet anfører, at det ikke fremgår af forordningsforslaget, i hvilket omfang det får betydning for bioteknologidirektivet, herunder de nationale ordninger om farmers privilegie.

Kommissionens adgang til at intervenere og meddele tvangslicens:

LEGO Holding A/S anfører, at Kommissionens adgang til at intervenere synes meget vid, og at reglerne om tvangslicensmeddelelse er meget vidtgående og bredt formuleret. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at meddelelse af tvangslicens ikke skal henhøre under Kommissionens kompetence, med derimod domstolens. Det samme gør sig gældende for så vidt angår fastsættelse af licensafgifter.

Samordning med nationale patenter og patenter udstedt af EPO:

Patentagentforeningen finder, at det er afgørende, at nationale patenter, patenter meddelt af EPO og EF-patenter medfører samme retsvirkninger. Novo Nordisk A/S mener, at de eksisterende muligheder for patentbeskyttelse skal bevares, herunder at det skal være muligt at konvertere en ansøgning om EF-patent til en ansøgning om nationalt patent i de lande, hvor det er muligt at opnå beskyttelse.

Ugyldighedssager ved den centrale domstol og indsigelsessag ved EPO:

Løvens Kemiske Fabrik finder det uholdbart, hvis der skal være mulighed for at føre en ugyldighedssag ved den centrale domstol samtidig med, at der føres en indsigelsessag ved EPO. Desuden ønsker de, at der blev indsat yderligere en ugyldighedsgrund, således at patentkravenes omfang også skal kunne tages op til revision af den centrale domstol.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover vil forslaget om etablering af en enekompetent retsinstans kunne indebære en ændring af retsplejeloven.

Forslagets bestemmelser om gebyrer vil få konsekvenser for de nationale patentmyndigheders økonomiske grundlag.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En billigere europæisk patentbeskyttelse vil særligt komme små og mellemstore virksomheder til gode, og det skønnes at et EF-patent vil have en gavnlig effekt på innovationen. Det vil styrke europæiske virksomheders konkurrenceevne og have en positiv effekt på samfundsøkonomien.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt udvalget ved notat oversendt den 16. november 2000 i forbindelse med rådsmøde (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000.

3. Strategi for Toldunionen KOM(2001)51

1. Baggrund

Meddelelsen bygger på en tidligere redegørelse om toldvæsenet forud for indførelsen af det indre marked. Kommissionen mener, at det nu er formålstjenligt at se på, hvilken strategi der bør lægges til grund for det fremtidige toldarbejde i toldunionen.

2. Forslagets indhold

Kommissionen lister i meddelelsen en lang række af de opgaver op, som de europæiske toldvæsen har. Det drejer sig - ud over den traditionelle opkrævning af told ved indførsel af varer til EU - om opgaver som bedrageribekæmpelse, kriminalitetsbekæmpelse og en række andre "kontrol-opgaver" af hensyn til sundhed, miljø osv.

En række af toldvæsenernes opgaver står over for forandring: EU's udvidelse betyder ikke alene nye ydre grænser, men også at en del af ansvaret for forvaltningen af toldunionen overgår til myndigheder med "lang" erfaring med forvaltning af EU's regler til myndigheder, der ikke har megen erfaring med EU-reglerne. For at toldunionen fortsat skal kunne fungere, nødvendigvis gør dette et øget samarbejde mellem de gamle og de ny medlemslande.

Også den øgede internationale handel og krav om lettere og hurtigere samhandel stiller nye krav til toldmyndighederne om på den ene side hurtig og smidig ekspedition og på den anden side effektiv kontrol. Kommissionen mener, at indførelse af informationsteknologi - gerne i en mere ensartet form i hele EU-området - vil kunne gøre toldmyndighederne i stand til at leve op til disse krav. Indførelse af mere ensartet informationsteknologi til desuden betyde lettere udveksling af informationer dels mellem myndighederne og mellem myndighederne og erhvervslivet og derved forbedre servicen over for erhvervslivet. Yderligere et redskab til at leve op til kravene er øget og bedre uddannelse af tolderne, herunder kunne oprettelsen af et egentlig Europæisk toldakademi overvejes.

3. Retsgrundlag

TEF artikel 249.

4. **Høring**

Meddelelsen vil blive sendt til høring i specialudvalget for toldspørgsmål samt til relevante organisationer m.v.

5. **Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet**

Kommissionen har ikke vurderet forslaget i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

6. **Samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser**

Ingen.

7. **Lovgivningsmæssige konsekvenser**

Ingen.

8. **Tidligere forelæggelser i Folketingets Europaudvalg**

Sagen har ikke tidligere været forelagt udvalget.

4. Fjernsalg af finansielle tjenesteydelser - KOM (99) 385

Materiale følger.

5. Fødevarelovgivningen og den Europæiske Fødevare Myndighed - KOM (2000) 716 endelig

Resumé

Forslagets del om "EU-fødevarelov" indeholder en række grundlæggende bestemmelser i form af definitioner, bestemmelser om at forsigtighedsprincippet gøres gældende, sporbarhed skal muliggøres og primæransvaret for fødevaresikkerhed ligger hos producenter/leverandører af fødevarer. Et bærende princip er jord til bord tankegangen, som indebærer, at der i fødevarelovgivning kan inddrages aspekter vedrørende foder, miljø, arbejdsmiljø, dyresundhed og velfærd m.v.

Dernæst indeholdes et forslag om at etablere en Fødevareautoritet, som primært skal beskæftige sig med videnskabelig risikovurdering af fødevarer m.v. Denne Fødevareautoritet foreslås etableret som en uafhængig institution, der skal fungere som sekretariat for et videnskabeligt komitéssystem, sammensat af eksperter fra medlemsstaterne. Komitésystemet skal være ansvarligt for afgivelse af autoritative videnskabelige udtalelser.

Fødevareautoriteten skal endvidere være ansvarlig for administration af systemerne for hurtig udveksling af informationer om risikobehæftede fødevarer ("Rapid Alert"-systemer).

Endelig indeholder forslaget bestemmelser af proceduremæssig art for håndtering af fødevaresager på EU-niveau.

Forslaget skønnes ikke umiddelbart at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

På det kommende rådsmøde forventes det, at Kommissionen vil give en statusredegørelse for sagens behandling.

1. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2000) 716 af 8. november 2000 fremsendt forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de generelle principper og krav i fødevarelovgivning, om oprettelse af Fødevareautoriteten og om procedurer i fødevaresikkerhedsanliggender. Forslaget er oversendt til Rådet den 30. november 2000.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37, 95, 133 samt 152 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen betragter det som en prioriteret opgave at sikre, at EU's borgere er beskyttet af de højeste normer for fødevarer sikkerhed. Hvidbogen afspejler denne holdning, hvoraf det fremgår, at fællesskabets fødevarerlov-givning skal opdateres, således at der tages højde for de øgede krav vedrørende forbrugersundhed, fødevarer sikkerhed og fødevarer kvalitet.

For så vidt angår oprettelse af en Fødevareautoritet i fællesskabet, er dette primært begrundet i et ønske om at skabe rammerne for en kapacitetsforøgelse og styrkelse af arbejdet med at fremlægge videnskabelige vurderinger og råd om fødevarer sikkerhed, ernæring, dyresundhed, dyrevelfærd og plantesundhed, som vedrører sundhedsbeskyttelsen af forbrugerne.

Dernæst foreslås, at Fødevareautoriteten skal have det daglige ansvar for opretholdelse af notifikationssystemer vedrørende fødevarer og foder, som bruges til at advare om risikable produkter på markedet ("Rapid Alert" - systemer).

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag til en generel EU-fødevarerlov omfatter hele fødevarer kæden, herunder foder fremstilling. Forslaget har til formål at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau samtidig med sikring af en tilfredsstillende funktion af det indre marked.

Der fastlægges en række definitioner vedrørende såvel fødevarer som foderstof-lovgivningen, herunder for første gang på fællesskabsniveau en definition af fødevare-begrebet.

Den overordnede målsætning er at beskytte menneskers liv, sundhed eller sikkerhed og forbrugerinteresser samt andre relevante målsætninger som beskyttelse af miljøet, dyrs og planter liv, sundhed og velfærd. Lovgivningen skal indrettes med henblik på at sikre markedets funktion, og der skal tages hensyn til relevante internationale standarder.

Lovgivningen skal baseres på "risikoanalysen", som indebærer, at man skal tage udgangspunkt i videnskabelige vurderinger af sikkerheden ved fødevarer, foder anvendelse med videre, når der udarbejdes lovgivning og træffes

administrative beslutninger i den daglige håndtering af risici ved fødevarer. Disse beslutninger skal endvidere være baseret på forsigtighedsprincippet, hvor videnskaben ikke kan fremlægge klare konklusioner om eventuelle risici.

Dernæst fastlægges regler om sporbarhed fra jord til bord, som indebærer, at virksomheder altid skal kunne gøre rede for, hvorfra de har modtaget leverancer, og hvortil de har leveret identificerbare partier af fødevarer, ingredienser, foder m.v. Det slås endvidere fast, at det primære ansvar for sikker fødevareproduktion er placeret hos landbruget og producenterne samt i grossist- og detail-leddet, og ikke hos den kontrollerende Fødevareautoritet. Tilsvarende ansvarsplacering gælder i fodersektoren.

Det slås fast, at fødevarer kun må markedsføres, hvis de - anvendt i overensstemmelse med sædvanlig brug - er sikre for forbrugeren. Der skal herved også tages hensyn til særligt følsomme kategorier af forbrugere samt til de oplysninger, som er givet til forbrugeren i forbindelse med salget af varen, f.eks. i form af mærkningsoplysninger om varens korrekte håndtering. Foder må kun markedsføres, hvis det er sikkert, hvilket indebærer, at det ikke må have en negativ indvirkning på menneskers eller dyrs sundhed

Vedrørende tredjelandsrelationer slås fast, at fødevarer og foder importeret fra tredjelande skal overholde fællesskabets regler, og ved eksport skal disse regler også være overholdt, med mindre importlandet har fastlagt anden lovgivning, som i givet fald skal overholdes af eksportører fra fællesskabet. Fødevarer eller foder, som i fællesskabet er bedømt til at udgøre en risiko, må ikke eksporteres, med mindre importlandets myndigheder eksplicit har godkendt dette.

Herudover skal fællesskabet deltage aktivt i udformningen af internationale standarder og aftaler, herunder være specielt opmærksom på udviklingslandenes behov.

I næsten al fødevarelovgivning i fællesskabet, som vedrører forbrugerens sundhedsbeskyttelse, er det en forudsætning for udformningen, at der foreligger en videnskabelig vurdering som grundlag for fastlæggelsen af beskyttelsesniveauet. Sådanne vurderinger gennemføres generelt af de videnskabelige komitéer etableret af Kommissionen, hvoraf Den Videnskabelige

Komité for Levnedsmidler spiller den afgørende rolle på f devaresikkerhedsområdet. Det videnskabelige komitésystem er efter Kommissionens opfattelse overbelastet, hvilket forsinker lovgivningsarbejdet til skade for varetagelsen af fællesskabets aktiviteter på området.

For så vidt angår forslaget om oprettelse af en ny europæisk "f devaremyndighed" blev den tidligere danske oversættelse af myndigheden anset for vildledende, da der ikke var tale om en myndighed men i al væsentlighed om en institution, som skal arbejde med videnskabelige spørgsmål og ikke have myndighedsbef jelser. Kommissionen har derfor ændret den danske oversættelse til "Fødevareautoritet".

Oprettelsen af en Fødevareautoritet vil have som det primære mål at styrke det videnskabelige komitésystem på fællesskabsplan. Grundlæggende elementer er etablering af en videnskabelig ekspertise i Fødevareautoriteten, som kan indsamle og bearbejde data og organisere den videnskabelige behandling af disse med henblik på at afgive videnskabelige udtalelser og råd om fødevaresikkerhed.

Der lægges vægt på at se fødevaresikkerhed i et bredt perspektiv, hvor såvel plante- og dyresundhed som forurening af foder og miljøforureninger er vigtige faktorer, ligesom der peges på, at også arbejdsmiljøproblemer skal kunne inddrages.

Fødevareautoriteten skal oprettes som en uafhængig institution med egne styrende organer, og vil således ikke være underlagt tjenestebefalinger fra Kommissionen.

Der skal etableres en bestyrelse sammensat af fire personer udpeget af Europa-Parlamentet, fire udpeget af Rådet, fire af Kommissionen, og fire af Kommissionen som repræsentanter for forbrugerne og erhvervslivet. Bestyrelsen skal vedtage regler for budgetlægning, godkende budget, udstikke generelle retningslinier til den ansvarlige direktør, vedtage det  rlige arbejdsprogram og lignende.

Direktøren, som udpeges af bestyrelsen efter forslag fra Kommissionen og høring af Europa-Parlamentet, skal stå for driften, stå til ansvar for bestyrelsen, rapportere om aktiviteterne til Europa-Parlamentet m.v.

Et rådgivende forum, sammensat af en repræsentant fra hver medlemsstats organer med kompetence svarende til Fødevareautoriteten, skal bistå direktøren i udøvelsen af dennes opgaver og sikre tæt samarbejde med de kompetente organer i medlemsstaterne.

Det er hensigten, at Fødevareautoriteten skal arbejde tæt sammen med den eksisterende nationale ekspertise på området ved at sikre det hertil fornødne netværk. De videnskabelige udtalelser, som lægges til grund for lovgivningen, skal således stadig udstedes af en videnskabelig komité eller paneler, sammensat af uafhængige eksperter fra medlemsstaterne, udpeget for tre år ad gangen. Det foreslås, at den videnskabelige komité skal koordinere panelernes aktiviteter og selvstændigt afgive udtalelser på tværsektorielle områder. Der foreslås oprettet otte paneler - opdelt efter ekspertiseområder. Disse vedrører tilsætningsstoffer m.v. i fødevarer, tilsvarende vedrørende foder, plantebeskyttelsesmidler, GMO'er, ernæring og allergi, biologiske farer, forureninger i fødevarekæden samt dyresundhed og velfærd.

Foruden Kommissionen er det foreslået, at Europa-Parlamentet og den enkelte medlemsstat kan anmode Fødevareautoriteten om en videnskabelig udtalelse på områder, som ikke er omfattet af harmoniseringsdirektiver m.v. Derimod kan alene Kommissionen anmode om en udtalelse på områder, hvor høring af Fødevareautoriteten er obligatorisk i henhold til fællesskabslovgivningen.

Fødevareautoriteten skal - udover afgivelse af de videnskabelige udtalelser på vegne af komitésystemet - selvstændigt kunne bistå Kommissionen med teknisk assistance, f.eks. ved udarbejdelse af tekniske bestemmelser, og den skal indsamle data i bred forstand med henblik på at styrke det videnskabelige arbejde og på at kunne identificere kommende kriser vedrørende fødevaresikkerhed, som kan bruges til at advare medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og Kommissionen.

Der lægges vægt på, at de videnskabelige eksperter er uafhængige, at der sikres stor offentlig indsigt i Fødevareautoritetens og komitéernes arbejde, og at den tilvejebragte viden kommunikeres ud til offentligheden på effektiv vis.

Det er hensigten, at Fødevareautoriteten skal administrere "Rapid Alert" -systemer vedrørende både fødevarer og foder. I forlængelse heraf foreslås, at Kommissionen i samarbejde med Fødevareautoriteten opretter en kriseenhed, når alvorlige problemer rapporteres. Denne kriseenhed skal indsamle oplysninger om karakter og omfang af problemerne, informere offentligheden om problemets karakter samt træffe foranstaltninger til at imødegå problemerne. Det er foreslået, at Kommissionen på egen hånd kan træffe foranstaltninger, og disse skal i givet fald forelægges en stående komité inden ti dage med henblik på bekræftelse, ændring eller forlængelse. Disse bestemmelser hindrer ikke den enkelte medlemsstat i at foretage hasteindgreb, hvis det anses for nødvendigt på nationalt territorium.

Ovennævnte stående komité nedsættes ifølge forslaget under betegnelsen "Komitéen for Fødevarsikkerhed og Dyresundhed", og den skal varetage opgaver, som hidtil er varetaget af Den Stående Levnedsmiddelkomité, Den Stående Komité for Foderstoffer, Den Stående Veterinærkomité og Den Stående Fytosanitære Komite.

Der foreslås endvidere etablering af en mæglingsprocedure, hvorefter en medlemsstat, som finder, at en anden medlemsstat har foretaget en handling i strid med bestemmelser i den generelle fødevarelov eller andre bestemmelser i fællesskabslovgivningen, kan forelægge dette for Kommissionen. Disse tre parter skal herefter forsøge at forlige uoverensstemmelserne, og hvis det ikke lykkes, kan Kommissionen forelægge videnskabelige uenigheder for Fødevareautoriteten til udtalelse.

Finansieringen af Fødevareautoriteten sker over det ordinære EU-budget, og vil senere eventuelt kunne suppleres af gebyrer fra virksomheder, som får vurderet produkter til markedsføring.

Placering af Fødevareautoriteten er ikke fastlagt i forslaget, men nødvendigheden af let adgang til IT-faciliteter, transport m.v. er fremhævet. Tredjelande kan efter aftale medvirke i Fødevareautoritetens aktiviteter.

4. Udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke afgivet udtalelse om forslaget.

Den 25. oktober 2000 vedtog Europa-Parlamentet imidlertid en beslutning om Kommissionens hvidbog om fødevarer sikkerhed. I denne udtalelse støtter Europa-Parlamentet oprettelsen af en europæisk fødevareautoritet, som et videnskabeligt referencepunkt for Den Europæiske Union og dens medlemsstater baseret på princippet om videnskabelig integritet, akademisk dygtighed, uafhængighed, ansvarlighed, gennemsigtighed og forståelighed. For så vidt angår uafhængighed, fremhæver Europa-Parlamentet, at Fødevareautoritetens uafhængighed og høje akademiske kvalitet kun kan sikres, hvis Kommissionen og EU's øvrige institutioner udstyrer Fødevareautoriteten med tilstrækkelige finansielle og personalemæssige ressourcer. Endvidere opfordrer Europa-Parlamentet Kommissionen til at betragte blandt andet gennemførelse af et rammedirektiv om generel fødevarer sikkerhed som et prioriteret målområde, som bør viderebehandles samtidig med og med samme frister som lovgivningen om oprettelse af fødevareautoriteten.

5. Gældende dansk ret

Fødevareloven er den primære ramme for de fødevarer sikkerhedsaspekter, som skal behandles af Fødevareautoriteten, men også lovgivningen om dyresygdomme, foder m.v. indeholder sådanne aspekter.

6. Konsekvenser

Vedtagelse af en EU-fødevarelov og oprettelse af en Fødevareautoritet af den skitserede karakter vil medføre ændringer i forhold til gældende lovgivning, men en vedtagelse vil ikke i sig selv nødvendiggøre gennemførelsesforanstaltninger i Danmark, eftersom forslaget er stillet i form af en forordning, som er direkte anvendelig i forhold til den nationale lovgivning. Der kan i givet fald blive behov for justeringer af gældende love i Danmark. Det kan f.eks. blive tilfældet, hvis det ikke lykkes under forhandlingerne at tilpasse definitioner i forslaget til definitioner, som allerede er lovfastlagt i Danmark.

For så vidt angår Fødevareautoriteten, skal denne finansieres over fællesskabets budget og vil således ikke have særskilte statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke umiddelbart at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. **Høring**

Forslaget har i overensstemmelse med fødevarelovens § 6 været sendt i høring hos relevante, landsdækkende interesseorganisationer. Endvidere har forslaget været forelagt for Det Rådgivende Fødevareudvalg, § 2-udvalget (landbrug) og § 5-udvalget.

Alle høringssvar giver udtryk for støtte til forslaget og generel tilfredshed med, at der foreslås en overordnet ramme for al lovgivning relateret til fødevarer ud fra en jord-til-bord- betragtning.

Samtlige besvarelser er endvidere positive overfor oprettelsen af Fødevareautoriteten med det hovedformål at opprioritere fødevarepolitikken. Det pointeres dog fra de fleste, at det er af stor væsentlighed at sikre, at Fødevareautoriteten alene foretager videnskabeligt arbejde, og at dette foregår så uafhængigt som muligt.

Nedenfor gengives de mere principelle betragtninger.

Forbrugerrådet er som udgangspunkt enig i Kommissionens betragtning om at formålet med fødevarelovgivningen er at sikre et højt sundhedsbeskyttelsesniveau, og at den skal være baseret på risikoanalyser. Forslaget indeholder dog en række uklarheder i teksten, og der anvendes en række udtryk, der ikke er definerede. Disse bør defineres for at opnå en klar anvendelse af forordningen. Det gælder specielt "andre legitime faktorer", hvor Forbrugerrådet gerne ser en udvikling, der svarer til udviklingen i Codex Alimentarius. Derudover peger Forbrugerrådet på en række definitioner, der i forbindelse med forslagets videre behandling bør uddybes for at undgå forskellige fortolkninger.

For så vidt angår forsigtighedsprincippet, mener Forbrugerrådet, at anvendelsen bør omfatte tilfælde, hvor der *vurderes* at være en risiko, og ikke når en særlig sundhedsrisiko er *konstateret*.

Angående kravet om sporbarhed understreger Forbrugerrådet behovet for overensstemmelse mellem definition og anvendelse inden for anden fødevarer- og foderrelateret lovgivning.

For så vidt angår Fødevareautoritetens hovedfunktion er Forbrugerrådet enig i, at denne skal afgive uafhængige videnskabelige vurderinger på foranledning af Kommissionen, medlemslandenes nationale fødevaremyndigheder eller Europa-Parlamentet. Forbrugerrådet finder det imidlertid nødvendigt, at Fødevareautoriteten selv skal have mulighed for at igangsætte videnskabelige vurderinger – ikke kun fordi Fødevareautoriteten skal foretage risikovurdering, men også fordi den vil have en kommunikationsmæssig rolle og vil bedømme kontrol- og overvågningsresultater. Forbrugerrådet mener tillige, at Fødevareautoriteten bør være i stand til at afgive anbefalinger til risikostyring, herunder lovgivning, på baggrund af den opnåede viden om beskyttelsen af forbrugernes sundhed og interesser. Dette er foreneligt med målsætningen om, at det endelige ansvar for at udføre risikostyring og lovgivning fortsat vil ligge hos Kommissionen, ligesom ansvaret for den demokratiske proces fortsat vil ligge hos Parlamentet og medlemslandene.

Opgaven kan imidlertid ikke løses uden et tæt samspil og samarbejde med nationalstaternes myndigheder, hvorfor der bør lægges vægt på at etablere fora, der stimulerer et sådan samarbejde og koordinering, på de enkelte delområder inden for Fødevareautoritetens kommissorium (og ikke kun formelt i Det Rådgivende Forum).

Forbrugerrådet mener, at det er nødvendigt at understrege Fødevareautoritetens rolle på ernæringsområdet. Forbrugerrådet anerkender, at Fødevareautoriteten ikke skal være en sundhedsfremmende institution som sådan, men at der er brug for en større anerkendelse af ernæringsområdet i en sundhedsmæssig sammenhæng. Forbrugerrådet mener derfor, at Fødevareautoriteten også bør beskæftige sig med videnskabelige vurderinger på kost- og ernæringsområdet, og at Kommissionen bør gøre brug af Fødevareautoritetens kapaciteter på dette område. Dette fordi de ernæringsmæssige overvejelser bør spille en mere fremtrædende rolle, f.eks. ved diskussionen af ny lovgivning som fødevaretilskud og næringsstoftilsætning, godkendelse af visse typer novel food eller i forbindelse med fødevaremærkning, da der er en latent mulighed for vildledning af forbrugerne, hvis den anvendes forkert.

Forbrugerrådet støtter endvidere, at Fødevareautoriteten skal lede den daglige drift af "Rapid Alert"-systemer, der dækker både fødevarer og foder. Men der er behov for et tæt samarbejde med Kommissionen, som "risikohåndterer" for at undgå eventuelle fejlfortolkninger.

Endelig nævner Forbrugerrådet, at forbrugerne forventer som minimum at få to af de fire pladser i bestyrelsen, som er forbeholdt repræsentanter for forbrugerne og industrien.

Landbrugsraadet mener, at det er uheldigt, at der inddrages hensyn til dyrs og planters sundhed direkte i fødevarelovgivningen, idet der eksisterer selvstændig lovgivning på området vedrørende dyr og planter.

Landbrugsraadet finder derimod, at formålet med fødevarelovgivningen også bør omfatte at fremme eksport fra EU og at sikre producenterne rimelige og lige konkurrencevilkår, også i forhold til tredjelande.

Endvidere udtrykkes der ønske om tilbageholdenhed i brugen af forsigtighedsprincippet, blandt andet savner Landbrugsraadet en definition af "andre legitime aspekter" og mener, at den eksisterende formulering giver for vide muligheder for at anvende forsigtighedsprincippet med deraf følgende risiko for opbygning af handelsbarrierer.

Landbrugsraadet støtter kravet om sporbarhed, men finder det væsentligt, at reglerne bliver så lette at administrere som muligt og ikke mere indgribende end nødvendigt.

For så vidt angår Fødevareautoriteten fremgår det af forslaget, at EU's Fødevareautoritet skal behandle "fødevaresikkerhed" meget bredt. Således inddrages blandt andet dyrevelfærd og arbejdsmiljø, som arbejdsområder for den nye Fødevareautoritet. Landbrugsraadet finder det ikke umiddelbart klart, hvordan dyrevelfærd kan have indflydelse på sundhedsbeskyttelse af forbrugerne. Endelig fremgår det af forslaget, at der ved oprettelsen af Fødevareautoriteten vil ske en sammenlægning af de eksisterende stående komitéer. Landbrugsraadet er tvivlende overfor det hensigtsmæssige i denne ændring.

Fødevarerindustrien kan generelt fuldt ud støtte, at der tages hensyn til dyr og planters sundhed samt miljøet, men finder som Landbrugsraadet, at disse hensyn ikke bør indgå i en generel lov om fødevarer. De bør varetages i andre regelsæt.

FI finder ligeledes, at formålet med fødevarelovgivningen også bør omfatte at fremme eksport fra EU og at sikre producenterne rimelige og lige konkurrencevilkår, også i forhold til tredjelande.

Angående anvendelsen af forsigtighedsprincippet lægger FI vægt på, at alene videnskabelige begrundelser er berettigede til at hindre den frie bevægelighed for varer. FI ønsker derfor også tilbageholdenhed i brugen af forsigtighedsprincippet.

FI støtter kravet om sporbarhed men finder, at de dokumentationskrav, der pålægges fødevarevirksomhederne i den forbindelse, skal stå et i rimeligt forhold til målet om hurtig og sikker tilbagetrækning af (risikobehæftede) varer.

FI ønsker, at Fødevareautoriteten tillægges kompetence til at afklare, hvorvidt nationale krav og initiativer er behørigt sundheds- og sikkerhedsmæssigt begrundet, og at Fødevareautoriteten kan træffe den endelige afgørelse i tilfælde, hvor der er videnskabelig uenighed, og der derfor indledes en mæglingsprocedure. FI finder, at Kommissionen i forslaget har fået for stor indflydelse på Fødevareautoritetens drift og opbygning i forhold til, at der skal være tale om en uafhængig institution.

Mejeriforeningen finder, at forslaget indebærer en uigennemskuelig sammenblanding af forskellige formål, der kan lægges til grund for foranstaltninger, der klassificeres som relateret til fødevarer sikkerhed. Principper for, hvornår og hvordan andre legitime faktorer (herunder samfundsmæssige, økonomiske, etiske og miljømæssige forhold samt dyrevelfærd) kan indgå i risikostyringen, bør nærmere præciseres.

Endvidere finder foreningen, at formålet med fødevarelovgivningen også bør omfatte at fremme eksport fra EU og at sikre producenterne rimelige og lige konkurrencevilkår, også i forhold til tredjelande. Endelig er foreningen grundlæggende uenig i, at fødevarer, der eksporteres ud af EU, skal over-

holde samtlige de krav, der er gældende i EU, med mindre importlandet kræver noget andet.

Foreningen advarer mod misbrug af forsigtighedsprincippet, og det bør præciseres i forslaget, at anvendelsen forudsætter en signifikant videnskabelig usikkerhed. Foreningen foreslår desuden, at Fødevareautoriteten forpligtes til straks at igangsætte afklaring af den videnskabelige usikkerhed.

Foreningen bemærker endvidere, at teksten vedrørende internationale forpligtelser, jf. artikel 18, kan give anledning til den fortolkning, at det er Kommissionen, der har kompetencen i internationale fora. En sådan udvikling vil være yderst uheldig ikke blot for de enkelte medlemsstater, men for EU's indflydelse på den internationale regulering i det hele taget.

For så vidt angår Fødevareautoriteten påpeges, at placeringen af varslings-systemet ikke harmonerer med Fødevareautoritetens funktion (foretager risikovurdering), idet varslingsystemet er en udpræget risikostyringsaktivitet, som ikke bør håndteres af videnskabelige eksperter.

Danske Slagterier finder det uheldigt at indrage hensyn til dyrs sundhed og sikkerhed, planters sundhed, miljø og arbejdsmiljø direkte i fødevarelovgivningen.

Endvidere finder DS, at formålet med fødevarelovgivningen også bør omfatte at fremme eksport fra EU og at sikre producenterne rimelige og lige konkurrencevilkår, også i forhold til tredjelande. DS anfører, at en fødevare bør anses for sikker, når den overholder specifikke bestemmelser i den medlemsstat, hvor den er produceret.

DS udtrykker ønske om tilbageholdenhed i brugen af forsigtighedsprincippet og støtter kravet om sporbarhed, men finder det væsentligt, at reglerne bliver så lette at administrere som muligt og ikke mere indgribende end nødvendigt.

DS er tvivlende overfor det hensigtsmæssige i at sammenlægge de stående komitéer.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet fremhæver generelt vigtigheden af, at arbejdsmiljøet, arbejdstagerhensyn og arbejderrepræsentation indarbejdes i forslaget. I den forbindelse udtrykker NNF tilfredshed med, at der ifølge forslaget kan lægges hensyn til arbejdsmiljøet til grund i fødevarelovgivningen.

Endelig ønsker NNF, at forsigtighedsprincippet bør være gældende i tilfælde af modstridende ekspertudtalelser.

Specialarbejderforbundet i Danmark konstaterer, at de sociale aspekters vigtighed ikke er medtaget i forslaget. Især tænkes her på, hvilken rolle arbejdsvilkårene, herunder både godt arbejdsmiljø og kompetent uddannelse af de ansatte, spiller for sikring af konkrete forarbejdningsmetoder. Herefter påpeger SiD, at hensynet til arbejdstageren, arbejdsmiljøet samt arbejderrepræsentation bør indarbejdes konsekvent i forslaget.

For så vidt angår anvendelsen af forsigtighedsprincippet, mener SiD, at dette bør anvendes i tilfælde af modstridende ekspertudtalelser, så enhver rimelig tvivl kommer forbrugerne til gode.

HORESTA anfører, at det ikke fremgår af forslaget, hvilke kriterier der skal ligge til grund for valget af repræsentanter for forbrugerne og erhvervslivet i Fødevareautoritetens bestyrelse, men med det omfattende antal måltider, som dagligt produceres i branchen, udgør hotel og restauranter en vigtig del af fødevarekæden. Derfor bør Hotel- og restaurantsektoren indgå med repræsentation i Fødevareautoritetens bestyrelse.

Endvidere finder HORESTA det betænkeligt, at medlemsstaterne, de nationale kompetente organer og EU-Parlamentet i forhold til Kommissionen har en begrænset mulighed for at anmode Fødevareautoriteten om en ekspertudtalelse.

Bryggeriforeningen støtter kravet om sporbarhed, men finder det væsentligt, at reglerne bliver så lette at administrere som muligt og ikke mere indgribende end nødvendigt.

Endvidere finder foreningen, at det er nødvendigt med en gennemgribende omstrukturering af de videnskabelige komiteer, således at disse overtages af

Fødevareautoriteten, og finder det positivt, at der oprettes en tværfaglig komité.

Den Danske Dyrlægeforening udtrykker tilfredshed med, at forslaget dækker bredt og inkluderer foder, drikkevand, fødevarer og dyresundhed m.v. Endvidere er det tilfredsstillende, at der med forslaget er taget initiativ til adskillelse mellem ansvaret for risikoanalyse og risikostyring.

NOAH udtrykker ligeledes tilfredshed med, at der i fødevarelovgivningen tages hensyn til miljøet.

Med hensyn til eksport finder NOAH af etiske grunde, at eksport og reeksport til tredjelande af fødevarer, der ikke opfylder EU-lovgivningen, bør være forbudt i alle tilfælde.

NOAH anfører endvidere, at for så vidt angår anvendelsen af forsigtighedsprincippet må økonomiske aspekter være underordnede, hvor der konstateres en mulighed for sundhedsrisiko.

Endelig efterlyser NOAH fuld offentlighed og adgang til data på fødevareområdet i tråd med principperne i Århuskonventionen (vedrører adgang til oplysninger på miljøområdet). Desuden efterlyses, at repræsentanter for forbrugerorganisationer og andre non-profit organisationer sikres finansiel mulighed for at indgå i vurderingen af Fødevareautoritetens arbejde.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat den 30. januar 2001.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 24. november 2000 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 30. november 2000, jf. aktuelt notat af 17. november 2000, den 8. december 2000 (orientering) i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (landbrug) den 19.- 20. december 2000, jf. aktuelt notat af 30. november 2000, og vil blive forelagt den 23. februar 2001 (orientering) i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (landbrug) den 26.-27. februar 2001, jf. aktuelt notat af 1. februar 2001.

6. Kommissionens meddelelse om mærkning og sporbarhed af GMO'er

1. Baggrund og indhold

Kommissionen vil på rådsmødet (Indre marked, forbruger og turisme) den 12. marts 2001 præsentere et forslag til mærkning og sporing af genetisk modificerede organismer (GMO). Også på rådsmødet (miljø) den 8. marts er spørgsmålet sat på dagsordenen. Kommissionen har endnu ikke fremlagt et forslag, og der er ikke udarbejdet øvrige dokumenter.

Spørgsmålet om mærkning og sporing er endvidere sat i fokus via den erklæring som Frankrig, Danmark, Italien, Grækenland, Østrig og Luxembourg har afgivet i forbindelse med Rådets vedtagelse af det reviderede direktiv om udsætning af GMO i miljøet (direktiv 90/220/EØF). I erklæringen bekræfter landene, at de fortsat inden for rammerne af deres beføjelser agter at udsætte afgørelser om tilladelse til dyrkning og markedsføring af GMO'er, mens der afventes en vedtagelse af effektive bestemmelser vedrørende et komplet sporbarhedssystem, der gør det muligt at sikre en pålidelig mærkning af samtlige produkter.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 24. november 2000 i forbindelse med forelæggelsen af dagsordenen for rådsmødet (Indre marked, forbruger og turisme) den 30. november 2000. Sagen vil tillige blive forelagt udvalget den 2. marts 2001 i forbindelse med forelæggelsen af dagsordenen for rådsmødet (miljø) den 8. marts 2001.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 12. marts med henblik på præsentation ved Kommissionen.

2. Høring

I forbindelse med sagens forelæggelse for miljøspecialudvalget den 14. februar 2001 har Dansk Industri tilkendegivet vigtigheden af, at kommende systemer/regler for sporing og mærkning er håndterbare for virksomhederne. Man finder endvidere, at også egenkontrol i virksomhederne og certificeringsordninger bør indgå i et kommende kontrolsystem.

7. Strategi for integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i indre markeds politikker

Resumé

Der er fremlagt et udkast til strategi, der skal udgøre bidrag fra rådet for indre marked, forbrugerspørgsmål og turisme til anmodningen fra Det Europæiske Råd i Helsinki om at fremsende strategier for integration af miljø og bæredygtig udvikling til Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001. Strategien skal løse konflikter og skabe synergier mellem de to politikområder. Der er peget på en række konkrete instrumenter for integration og opstillet mål og indikatorer for hvert instrument. Blandt instrumenterne kan nævnes effektiv implementering af fællesskabslovgivning, standardisering, offentlige udbud, miljømærkning, forbrugeropmærksomhed og information, statsstøtte og miljøledelse. Det foreslås i udkastet, at strategien revideres første gang med udgangen af 2002.

1. Baggrund og indhold

Strategien skal udgøre bidrag fra rådet (indre marked, forbrugerspørgsmål og turisme) til anmodningen fra Det Europæiske Råd i Helsinki om at fremsende strategier for integration af miljø og bæredygtig udvikling til Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001.

Formandskabet vil præsentere strategien for rådet (indre marked, forbrugerspørgsmål og turisme) på mødet den 12. marts 2001. Rapporten vil være på dagsordenen for rådet (indre marked, forbrugerspørgsmål og turisme) den 5. juni 2001 til vedtagelse.

Indledning

Rådet har tidligere fastslået, at der ikke nødvendigvis er en konflikt mellem et højt niveau for miljøbeskyttelse og fri bevægelighed for varer og serviceydelser. Men den øgede økonomiske aktivitet og handel kan føre til øget pres på ressourcerne. Der kan også være nationale regler med relation til miljø som generer handelen og på den anden side foranstaltninger, som skal fremme handel, men som også gør det vanskeligere at forfølge en ønsket miljøpolitik. Ambitionen går imidlertid videre end kun at løse konflikterne, idet der også skal udvikles synergier mellem de to politikområder.

Målene

Det overordnede mål for indre markedspolitikken er fortsat et velfungerende indre marked.

De fælles miljømål, som kommer til at fremgå af det 6. miljøhandlingsprogram og bæredygtighedsstrategien, som præsenteres på topmødet i Göteborg

vil udgøre et vigtigt grundlag for et passende miljøbeskyttelsesniveau i Europa.

Målet for strategien er at kombinere de to sæt af politiske mål for at sikre, at den videre udvikling af det indre marked tager højde for behovet for miljøbeskyttelse såvel som social samhørighed og økonomisk vækst.

Hvordan skal målene nås

Principperne om subsidiaritet og proportionalitet skal altid tænkes ind. I den forbindelse er det vigtigt at identificere, hvor det er nødvendigt med fuld harmonisering, og hvor andre instrumenter eller metoder kan være mere effektive. Det sidste inkluderer gensidig anerkendelse, frivillige aftaler med erhvervslivet og andre markedsorienterede tiltag, en mere effektiv overvågning af nationale tiltag, som er notificeret under direktiv 98/34, forbedret information, uddannelse og økonomiske analyser. Forsigtighedsprincippet skal også tages i betragtning, hvilket også gælder virksomhedernes behov, herunder ikke mindst de små og mellemstore virksomheders.

Instrumenterne for integration

Effektiv implementering af fællesskabslovgivning

Der skal laves en fuld oversigt over fremskridt med at nedbringe implementeringsunderskuddet inden forårets topmøde i 2002. Resultattavlen for det indre marked skal anvendes som overvågningsværktøj for implementering af miljølovgivning.

Effektive og passende reguleringsrammer

Rammerne for forbedret regulering skal anvendes i den videre udvikling af miljøintegration og bæredygtig udvikling. Kommissionens udvikling af dens reguleringspolitik skal tage særligt hensyn til, hvordan man bedst integrerer miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i den generelle reguleringsramme.

Notifikation af udkast til tekniske reguleringer under direktiv 98/34

Notificerede forslag inden for miljøområdet skal følges nøje af Kommissionen for at identificere behovet for harmonisering eller andre tiltag på et tidligt tidspunkt. Kommissionen skal på basis af notificerede forslag til nye nationale reguleringer lave en analyse af, hvor miljøproblemer afspejles i nationale reguleringer, og hvor der er behov for harmoniserede tiltag for at sikre både det indre markeds funktion og et højt niveau for miljøbeskyttelse.

Princippet om gensidig anerkendelse

Medlemsstaterne skal sikre en effektiv anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse samtidig med, at de opretholder et højt niveau for miljøbeskyttelse. Eventuelle konflikter mellem princippet om gensidig anerkendelse og beskyttelse af miljøet kan måles ved antal og karakteren af notifikationerne.

Kommissionen bør også følge op på, i hvilket omfang gensidig anerkendelse er brugt i notifikationer og rapportere til rådet.

Standardisering

Miljøaspekter skal oftere indgå i ny metode direktiver. Der bør også være en øget brug af mandater for standardiseringsarbejde på miljøområdet. For inkorporering af miljøhensyn i standarder er det nødvendigt at have en balanceret repræsentation i standardiseringsprocessen og input fra miljøorganisationer og -myndigheder. Kommissionen skal rapportere om antallet af producerede standarder med miljøkrav og antallet af standarder, som miljømyndigheder og -organisationer har været hørt om. Kommissionen kan også rapportere om, hvordan den vil udvikle miljøaspekterne af standardisering.

IPP- integreret produktpolitik

IPP skal anerkendes som en nyttig ramme for fortsat arbejde med at samordne de politiske mål og instrumenter vedrørende miljø og indre marked. Rådet skal, i tæt samarbejde med Kommissionen, regelmæssigt evaluere den praktiske anvendelse af en IPP tilgang i det indre marked.

Offentlige udbud

Rådet, Kommissionen og medlemsstaterne skal som en prioriteret sag opfordre til brug af miljøhensyn på området for offentlige udbud. Et vigtigt grundlag for sådanne hensyn er Kommissionens fortolkende meddelelse. Hvert andet år efter udgivelse af dens meddelelse skal Kommissionen følge op og rapportere til rådet om, hvordan den er blevet implementeret og om dens effekt, baseret på data fra medlemsstaterne om antal og karakter af offentlige kontrakter over grænseværdien, hvor miljøhensyn er anvendt.

Miljømærkning

Det overordnede mål skal være flere miljømærkede produkter på det indre marked. I dag er der vedtaget EU-miljømærkekriterier for 15 produktgrupper. Der skal sigtes mod at nå et niveau, som er tilstrækkeligt til at tiltrække forbrugere, handlende og virksomheder. Miljømærkeprogrammet skal have en tilstrækkelig årlig stigning i produktgrupper. Dette skal kombineres med en analyse af, hvor mange produkter som får tildelt EU's miljømærke. Kommissionen skal med hjælp af medlemsstaterne overvåge udviklingen og indsamle information og rapportere tilbage til rådet.

Forbrugeropmærksomhed og information

Medlemsstaterne og Kommissionen skal opmuntre til øget forbrugeropmærksomhed og kendskab til bæredygtigt forbrug og bæredygtig livsstil. Medlemsstaterne skal rapportere til Kommissionen om deres initiativer, og på grundlag heraf skal Kommissionen rapportere til rådet en gang om året.

Beskatning

Her omtales ECOFIN's anbefaling af omkostningseffektive markedsbaserede instrumenter i rapporten om miljø og bæredygtig udvikling til topmødet i Nice, samt at dette råd vil arbejde for at nå til enighed om rammerne for energibeskatning.

Statsstøtte

Al statsstøtte, som gives efter Kommissionens retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse, skal som anført i retningslinjerne gives til miljømæssigt sunde projekter. Hvis støtte gives som reduktion af afgifter eller lignende skal den miljømæssige betydning heraf tages i betragtning ved Kommissionens beslutning. Hvert andet år fra udsendelse af fællesskabets retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse skal Kommissionen følge op på retningslinjerne og rapportere til rådet om, hvordan de er blevet anvendt. Det gælder også data om niveauet for statsstøtte givet til miljøformål og markedets funktion i de pågældende sektorer.

Miljøaftaler og markedsorienterede tiltag**a) Frivillige aftaler**

Medlemsstaterne og Kommissionen skal opmuntre til gennemsigtige og effektive miljøaftaler for at opnå klare miljømål. Kommissionen skal i samarbejde med medlemsstaterne rapportere til rådet om, i hvilket omfang miljøaftaler anvendes.

b) Miljøhensyn i finansielle erklæringer

Udvikling af standarder for rapportering om virksomheders miljøpræstationer, og der skal opmuntres til videre brug af sådan rapportering. Nationale priser for virksomheders miljøpræstationer viser hvor godt erhvervslivet integrerer miljøhensyn i deres virksomhedsstrategi. Kommissionen skal foretage en benchmarking, for at fastslå i hvilket omfang sådanne priser bruges.

c) Miljøledelsessystemet EMAS

Medlemsstaterne og Kommissionen skal fremme en kontinuerlig forbedring af organisationers miljøpræstationer. Antallet af EMAS-registreringer viser, hvordan miljøhensyn er integreret i organisationerne.

Opfølgning

Rådet skal revidere strategien med udgangen af 2002. Beslutning om fremtidige revisioner skal koordineres med processen for den generelle bæredygtighedsstrategi, som skal vedtages i juni 2001 af Det Europæiske Råd i Göteborg.

2. Europa-Parlamentets holdning

Kendes ikke.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke udtalt sig herom.

4. Gældende dansk ret

Udkastet til strategi har ikke umiddelbart virkninger for gældende dansk ret.

5. Høring

Kommenteret dagsorden er sendt i høring med svarfrist fredag den 2. marts 2001 i specialudvalget for tekniske handelshindringer. Udkastet til strategi er med henblik på bemærkninger til selve strategien samtidig sendt i høring i en bred kreds af specialudvalget for tekniske handelshindringer med svarfrist den 19. marts 2001.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til strategi har ikke umiddelbart sådanne konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

De samfundsøkonomiske konsekvenser forventes på længere sigt at være positive, idet en bæredygtig udvikling vil medføre en mere optimal udnyttelse af samfundets ressourcer.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Strategiudkastet har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

8. Grønbog om integreret produkt politik - Kom (2001) 68 endelig

1. Status

Kommissionen har den 8. februar 2001 vedtaget "Grønbog om en integreret produktpolitik". Kommissionen vil præsentere grønbogen på rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 12. marts 2001.

Grønbogen bygger på Kommissionens undersøgelse af udviklingen af en produktorienteret miljøpolitik i medlemsstaterne, foretaget i 1997, en opdatering af denne undersøgelse i 2000 samt en workshop for interessenter i 1998. Hertil kommer Kommissionens erfaringer med virkemidler, der allerede er etableret på europæisk plan som for eksempel miljømærkeordningen, miljøstyring og direktiver efter "den ny metode", hvor standarder anvendes i implementeringen.

Spørgsmålet om en produktorienteret miljøpolitik blev diskuteret under det tyske formandskab på det uformelle ministermøde i Weimar, maj 1999. Det fremgår af formandskabets konklusioner fra mødet, at der var enighed om, at miljøpolitikken i højere grad burde inddrage spørgsmålet om produkters design, produktion, distribution, brug og bortskaffelse med henblik på bæredygtig udvikling.

Miljøpolitikken måtte derfor beskæftige sig mere med udvikling og gennemførelse af en integreret tilgang til produkters miljøbelastning gennem hele deres livscyklus.

En integreret produkt politik er foreslået som et element i det kommende 6. miljøhandlingsprogram og i EU's strategi for en bæredygtig udvikling.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Formål og indhold

Formålet med grønbogen er at præsentere Kommissionens strategi og stimulere en offentlig debat om de muligheder, der åbner sig for interessenter på de miljø- og markedspolitiske områder i forbindelse med "grønne produkter" og særligt om de praktiske foranstaltninger, der er nødvendige i forbindelse med gennemførelse og promovering af en integreret produktpolitik.

Formålet med en integreret produktpolitik er at reducere miljøbelastningen fra et produkt i hele dets livscyklus, lige fra udvinding af råmaterialer over produktion til distribution, anvendelse og affaldshåndtering. Tanken er at inddrage miljøhensyn i alle trin i produktets livscyklus.

En integreret produktpolitik må bygge på medspil fra alle relevante aktører i et produkts livscyklus såsom industri, forhandlere, ikke statslige organisationer såvel som offentlige og private forbrugere samt af forsknings- og udviklingsinstitutioner. En åben dialog og incitamenter til at anvende livscyklusprincippet i alle relevante beslutninger er efter Kommissionens opfattelse det grundlag, som en integreret produktpolitik bør bygge på. I denne sammenhæng er der i særlig grad behov for at fokusere på varekæden, og dermed på de enkelte aktørers muligheder for via udbud og efterspørgsel gradvis at påvirke varenes miljøegenskaber.

Kommissionens strategi for en integreret produktpolitik lægger således op til, at miljøvenlige varer og tjenesteydelser i størst muligt omfang skal fremmes ved udnyttelse af markedskræfterne. Dette forudsætter, at de mange forskellige aktører indser strategiens muligheder og engagerer sig i dens gennemførelse.

Kommissionen lægger op til brug af et mix af eksisterende og nye virkemidler, hvor de offentlige myndigheders rolle i de fleste tilfælde vil være at lette aktørernes indsats og ikke så meget at gribe direkte ind i dette markedssamspil. Tanken er, at den integrerede produktpolitik især skal fastlægge hovedmålene og give de forskellige aktører midler og tilskyndelser til at nå målene.

Lovgivning bør efter Kommissionens opfattelse indgå i kombinationen af virkemidler og alene anvendes, når der er grund til det, for eksempel hvor en frivillig indsats ikke har givet de forventede resultater, eller hvor der er behov for at opstille lovgivningsmæssige rammer for frivillige instrumenter, for eksempel miljømærker.

Efter Kommissionens opfattelse skal udfordringen i forbindelse med mere miljørigtige produkter først og fremmest tages op af producenter og forbrugere, da de vigtigste beslutninger i denne forbindelse sker i designfasen og i forretningerne. Den integrerede produktpolitik skal derfor først og fremmest fokusere på miljørigtig design af produkter, på information og incitamenter til at købe "grønne" produkter.

Kommissionen nævner varens pris som en væsentlig mekanisme til at fremme udbud og efterspørgsel af miljøvenlige varer og anfører væsentligheden af, at varens pris skal afspejle varens samlede miljøbelastning i hele livscyklus (forureneren betaler princippet). Kommissionen erkender det vanskelige i at identificere produkternes reelle miljømæssige omkostninger og at udforme bredt accepterede politiske muligheder for at gennemføre princippet om, at forureneren skal betale. Kommissionen foreslår differencieret beskatning efter produkternes miljøpræstationer og herunder f.eks. at

nedsætte momsen for miljømærkede varer. Som en andet mekanisme, der har økonomiske konsekvenser for producenten, nævner Kommissionen muligheden for at pålægge producenten et produktansvar, som det er foreslået i direktivforslaget om affald af elektrisk og elektronisk udstyr. Også pantsystemer bør overvejes i denne forbindelse.

I forbindelse med stimulering af efterspørgselssiden gennemgår grønbogen en række mulige tiltag, der kan få forbrugerne, erhvervslivet og det offentlige til at vælge miljøvenlige produkter, og ved dette valg at fremtvinge en konstant markedsstyret forbedring af produkternes miljøegenskaber:

Adgang til forståelig, relevant og troværdig miljøinformation til forbrugere. Tredjepartskontrollerede *miljømærker* som EU-blomsten bør spille en væsentlig rolle for et bæredygtigt forbrug. Kommissionen foreslår, at dækningsområdet for miljømærker bør udvides til at omfatte flest mulige produktkategorier, at der bør afsættes flere offentlige midler til fremme af miljømærkerne, og at de bagvedliggende miljømærkekriterier bør anvendes bredere i forbindelse med fx opstilling af indikatorer, benchmarking og ved "selvdeklarerede påstande". Kommissionen vil derfor tage miljømærkningsstrategien op til fornyet overvejelse.

Kommissionen er ved at lægge sidste hånd på et sæt retningslinier for udarbejdelse og vurdering af producenters og distributørers *selvdeklarerede miljøpåstande (ISO, type II)*. Formålet med disse retningslinier er at undgå vildledende markedsføring.

Som et dialogredskab på det professionelle marked nævner Kommissionen, at der muligvis vil være behov for et EU samarbejde vedrørende fremme af brug af tredjepartskontrollerede *miljøvaredeklARATIONER (ISO type III)*

Ikke kun valget af miljørigtige produkter er vigtigt også belastningen ved brugen har betydning. Derfor anfører Kommissionen, at der er brug for en formidling af oplysninger til forbrugerne om den miljørigtige brug af produkter.

Fremme af offentlige grønne indkøb i EU. Det offentliges indkøb repræsenterer 12 % af BNP i gennemsnit og en offentlig grøn indkøbspolitik indbærer derfor en mulighed for at stimulere efterspørgslen efter grønne produkter. Forslag fra Kommissionen til konkrete handlinger i denne forbindelse omfatter *en fortolkende meddelelse om offentlige indkøb og miljøet* i forbindelse med udbudsdirektiverne, *en håndbog om offentlige grønne indkøb* samt *koordinering og informationsudveksling*, bl.a. via Internettet.

Kommissionen har i sinde at gå i spidsen med indføring af grønne indkøb, bl.a. – i den udstrækning lovgivningen tillader – foretrække produkter, der opfylder kriterierne for mærkning med EU-blomsten. Kommissionen har til hensigt at lade sig registrere under EMAS-forordningen og vil tilskynde andre offentlige instanser til at gøre ligeså.

I forbindelse med foranstaltninger på udbudssiden beskæftiger grønbogen sig med spørgsmålet om, hvordan man kan styrke incitamentet for producenter til at lægge sig i spidsen for bestræbelserne på at gøre deres virksomhed bæredygtig. Udgangspunktet er den antagelse at god miljøledelse og miljørigtigt design er nøglen til fremtidens markedsandele i en bæredygtig økonomi. En antagelse, der bestyrkes af, at sådanne virksomheder op gennem 90'erne har klaret sig bedre end andre. Udfordringen består i at speede denne proces op. Af redskaber og incitamenter nævner Kommissionen:

Tilvejebringelse og formidling af produktinformation er en forudsætning for at kunne forbedre produkternes miljøegenskaber. Det er grundlæggende, at der fremskaffes og sammenstilles oplysninger om produkternes miljøbelastning i hele deres livscyklus. Kommissionen prioriterer denne indsats højt. Kommissionen kan f.eks. medvirke til at *sammenstille data for produkters livscyklusbaserede miljøbelastninger* (LCA-data) i databaser, der lever op til aftaler om datastandarder og vil tilskynde til, at sådanne data gøres offentlig tilgængelige.

Der bør udvikles og sikres *adgang til operationelle redskaber*, der kan anvendes til livscyklusvurderinger (LCA-redskaber) samt redskaber til formidling af LCA-data i varekæden. På basis af sådanne data, bør der opstilles målestokke for produkternes miljøegenskaber (benchmarks, resultatindikatorer mv.).

Kommissionen nævner muligheden for at *forpligte* eller på anden måde *tilskynde producenter til sende centrale miljødata ned gennem varekæden til forbrugeren*.

Kommissionen nævner endvidere muligheden for *udarbejdelse af mere lettilgængelig information*, der tager udgangspunkt i miljøpolitiske mål og eksisterende designanvisninger eller *information om for eksempel produktets forventede levetid, forventede omkostninger ved bortskaffelse, garanti for reparationer, forventede driftsomkostninger osv.* Forudsætningen skulle være, at en sådan information dels skulle være let for producenterne at få kendskab til dels let forståelig, og endelig skulle den kunne kontrolleres af forbrugerne.

Produktdesign

Kommissionen vil tilskynde til, at der udarbejdes *retningslinier for inddragelse af miljøhensyn i designprocessen*. Disse retningslinier bør baseres på produktets potentielle miljøbelastning i hele livscyklus (belastning i hele produktets levetid samt ved bortskaffelse) samt anvisninger på, hvordan miljøbelastningen kan nedbringes. Kommissionen vil tilskynde til, at sådanne retningslinier formidles bredt.

Standardisering og "den ny metode"

I forbindelse med standardisering nævner grønbogen den "ny metode" for udarbejdelse af direktiver. Den "ny metode" består i at der – i totalharmoniserings direktiver – kun defineres bindende "væsentlige krav", der så bagefter udmyntes i standarder udarbejdet efter mandat fra Kommissionen. Ifølge grønbogen er den "ny metode" blevet en central og succesfuld hjørnesten i fællesskabets regulering af sundheds- og sikkerhedsaspekter i produktdesign. På miljøområdet er der foreløbig kun et eksempel – emballagedirektivet. Erfaringerne har været blandede, og Kommissionen foreslår, at disse danner udgangspunkt for en *debat om, hvorledes metoden bedst bruges* i forbindelse med nye reguleringsinitiativer.

Kommissionen anfører, at økonomiske operatører generelt er villige til at tage miljøhensyn i produktdesign og –fremstilling, sålænge dette ikke reducerer virksomhedernes konkurrencesituation. For at formidle et samarbejde mellem markedsaktørerne, foreslår Kommissionen, at der *etableres fora (produktpaneler)*, hvor aktørerne i fællesskab kan analysere og tage initiativer til opnåelse af væsentlige miljøforbedringer af de produkter, som interessenterne har en fælles interesse i – enten som producenter eller aftagere. Kommissionen nævner som eksempel blandt andet de danske produktpaneler.

Endelig nævner grønbogen andre virkemidler, der kan understøtte indsatsen. Her nævner Kommissionen virkemidler som miljøledelse og miljørevisions-systemerne ISO 14001 og EMAS, miljøberetninger og grønne regnskaber, LIFE-programmet samt støtte til forskning og udvikling. Disse virkemidler er ikke primært rettet mod produkter, men vil efter Kommissionens opfattelse kunne støtte den integrerede produktpolitik.

Miljøledelse sætter miljøhensyn på dagsordenen i virksomhedens daglige ledelse og vil derfor også kunne bidrage til mere miljøvenlige produkter. Miljøledelse er et frivilligt instrument, men Kommissionen fremfører, at miljøledelse bør kunne give mere *fleksibilitet i forbindelse med for eksempel kontrol og tilsyn*. Miljøledelse er ikke kun et instrument for produktionsvirksomheder men kan også anvendes af for eksempel myndigheder.

Kommissionen fremhæver behovet for innovation i virksomhederne i forbindelse med en integreret produktpolitik. Som støtte for en sådan innovation nævner Kommissionen det eksisterende program for konkurrence- og bæredygtig vækst under det 5. forskningsrammeprogram. Herudover finder Kommissionen, at EU og andre myndigheder bør indføre finansieringsordninger for projekter og netværk på områder, hvor forsknings- og udviklingsprogrammer kan få stor betydning ved at udløse innovationer, der skaffer nye, mere miljøvenlige produkter og serviceydelser til veje.

Det eneste instrument, der i dag er til rådighed på fællesskabsplan til finansiel støtte til det miljøpolitiske områder, er LIFE, hvor LIFE III indeholder muligheder for at yde støtte til projekter og demonstrationsprojekter, hvor den specifikke målsætning er at bidrage til udvikling af innovative og integrerede teknikker og metoder. Integreret produktpolitik er nævnt som et ud af fem specifikke mål for demonstrationsprojekter.

Grønne regnskaber og miljøberetninger betragtes af Kommissionen som mere og mere relevante for virksomhederne, fordi der er stigende interesse for sådanne hos investorer, kreditorer, regeringer og i den brede offentlighed. Kommissionen skriver, at den vil overveje, om der kan *opstilles retningslinjer for, hvordan miljøudgifter og miljøfordele kan medtages i en virksomheds regnskab.*

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Et væsentligt formål med grønbogen er at belyse en række eksisterende og mulige nye tiltag på europæisk plan indenfor den integrerede produkt politik og de problemstillinger, der knytter sig til disse. Det anføres, at lokale initiativer, der præges af praksisnær tilgang med udgangspunkt i græsrodsniveau, bliver en af grundstenene i fællesskabets politik på dette område.

4. Konsekvenser for Danmark

Grønbogen har ikke umiddelbare lovgivningsmæssige, økonomiske og administrative konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

5. Høring

Grønbogen er sendt i høring af Kommissionen med svarfrist den 30. juni 2001.

Grønbogen vil af Miljøstyrelsen blive sendt i høring til en bred kreds af danske interessenter.

Sagen blev forelagt miljøspecialudvalget den 14. februar 2001, hvor der fremkom flg. kommentarer:

Økologisk Råd gav udtryk for, at når Kommissionen i Grønbogen lagde vægt på grønne indkøb måtte denne holdning reflekteres i det kommende udbudsdirektiv, ligesom man fandt, at udbudsdirektivet på grund af denne miljømæssige dimension burde drøftes i miljøspecialudvalget.

Økologisk råd henviste endvidere til, at Den Europæiske Sammenslutningen af Kommuner og Amter var fremkommet med et ændringsforslag til udbudsdirektivet, der fulgte denne linie, og at den danske holdning burde kommunikeres til de danske medlemmer af Europaparlamentet.

Københavns Kommune var enige i disse synspunkter og gjorde opmærksom på, at Københavns Kommune havde ordførerskabet i denne sag i regionsudvalget.

Økologisk råd bemærkede endelig, at man ikke var enig i, at standardisering efter "ny metode" havde været en succes på det sundhedsmæssige område (bl.a. i forhold til legetøj) og derfor ikke burde anvendes på dette område, subsidiært burde de danske mandater strammes op i disse sammenhænge.

Danmarks Naturfredningsforening opfordrede til positivt at overveje forslagene om differentierede afgifter (moms) på miljørigtige produkter.

6. Tidligere forelæggelse for Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

9. eEurope handlingsplan - KOM(2000)330

Resumé

Notatet redegør kort for indholdet af eEurope 2002 handlingsplanen KOM(2000)330), der er Kommissionens IT-handlingsplan vedtaget ved topmødet i Feira 19. - 20. juni 2000. eEurope 2002 handlingsplanen skal føre Europa og dets borgere ind i informationssamfundet samt forbedre konkurrenceevnen i forhold til USA og Asien. Handlingsplanen indeholder 3 overordnede målsætninger og en række forslag til konkrete initiativer, der skal føre disse ud i livet. Der er fastsat tidsfrister for alle initiativer. En fremskridtsrapport vil blive præsenteret mundtligt. Danmark forventes at kunne tage rapporten til efterretning.

1. Baggrund

Ved topmødet i Feira 19.-20. juni 2000 tilsluttede Det Europæiske Råd sig handlingsplanen "eEurope 2002 – et informationssamfund for alle" - og henstillede til alle aktører at sørge for en fuldstændig og rettidig gennemførelse af planen.

Baggrunden for eEurope initiativet er, at Kommissionen vil sikre, at EU kan udnytte de økonomiske og samfundsmæssige værdier, der ligger i frembruddet af en ny verdensøkonomi baseret på informationssamfundet. EU bevæger sig ikke hurtigt nok sammenlignet med USA og Japan, og handlingsplanen lægger op til at igangsætte nye tiltag, der skal udbygge og styrke EU's beherskelse af den digitale teknologi. Disse skal bygge på EU's stærke sider, bl.a. EU's førende position inden for mobilkommunikation, så EU kan blive førende i udviklingen frem mod en "trådløs Internet- og kommunikationsverden".

Initiativets formål er at få Kommissionen og de enkelte medlemsstater til at sætte tempoet op med hensyn til at få alle europæerne "på Internettet" og sikre, at EU bevarer en global konkurrenceevne og dermed kan høste fordelene af informationssamfundets udvikling.

Handlingsplanen inddeler de konkrete handlingsforslag i forhold til tre centrale mål:

- 1) Et billigere, hurtigere og sikkert Internet.
- 2) Investeringer i mennesker og kvalifikationer.
- 3) Stimulering af brugen af Internet.

For hvert hovedmål er der igen fastlagt nogle delmål, der skal opfyldes ved hjælp af en række initiativer. Der er i alt 11 delmål og 64 initiativer.

For hvert konkret initiativ defineres, hvad der skal gøres, hvem der vil være ansvarlig for gennemførelsen, og hvilken tidsfrist der forudses. Tidsfristerne ligger alle i perioden 2000-2002.

Der er konkret tale om følgende 11 delmål:

Målsætning 1: Et billigere, hurtigere og sikkert Internet

- 1a) Billigere og hurtigere adgang til Internet
- 1b) Hurtigere Internet for forskere og studerende
- 1c) Sikre netværk og chipkort

Målsætning 2: Investeringer i mennesker og kvalifikationer

- 2a) Europæisk ungdom ind i den digitale alder
- 2b) Arbejde i den vidensbaserede økonomi
- 2c) Vidensbaseret økonomi for alle

Målsætning 3: Stimulering af brugen af Internet

- 3a) Fremskyndelse af e-handel
- 3b) Det offentlige på Nettet: elektronisk adgang til offentlige tjenesteydelser
- 3c) Sundhed on-line
- 3d) Digitalt indhold for globale netværk
- 3e) Intelligente transportsystemer

Både Kommissionen og det franske EU-formandskab udarbejdede status-rapporter til Det Europæiske Råds møde i Nice 7.-9. december 2000.

En række indikatorer til måling/benchmarking af medlemsstaternes gennemførelse af handlingsplanen drøftes i forskellige rådsregi. Der er opnået enighed om størstedelen af disse indikatorer, hvorfor Kommissionen forventes at kunne fremlægge en række indikatorer og resultater ved Det Europæiske Råds møde i Stockholm 23.-24. marts i år.

Ligeledes ventes en fremskridtsrapport udarbejdet af Kommissionen til Det Europæiske Råds møde i Stockholm den 23.-24. marts 2001. Denne rapport vil blive præsenteret mundtligt ved rådsmødet (Indre Marked) 12. marts 2001 og ventes vedtaget 13. marts af Kommissionen. Rapporten vil i højere grad være fremadrettet end de to tidligere rapporter. Således har både det svenske formandskab og Kommissionen lagt op til at identificere en række områder, hvorom indsatsen kan koncentreres.

2. Gældende dansk ret

Der er alene tale om en fremskridtsrapport, hvorfor der ikke er konsekvenser for gældende dansk ret.

3. **Høring**

Rapporten foreligger endnu ikke og har derfor ikke været i høring.

4. **Samfundsøkonomiske, lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Der er alene tale om en fremskridtsrapport, hvorfor der ikke forventes samfundsøkonomiske, lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. **Nærheds- og proportionalitetsprincippet**

Fremskridtsrapporten har ingen konsekvenser for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

6. **Tidligere forelæggelser**

Rapporten om status for eEurope handlingsplanen er ikke tidligere blevet forelagt Folketingets Europaudvalg. eEurope handlingsplanen er sidst forelagt udvalget 15. december 2000 forud rådsmødet (telekommunikation) den 22. december 2000.

10. Hvidbog om strategi for kemikalier - indre marked og forbruger aspekter

1. Baggrund og indhold

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på en præsentation af strategien fra Kommissionen samt udveksling af synspunkter. Der er ikke modtaget dokumenter til punktet.

Punktet har tidligere været behandlet på Rådsmøderne (miljø) den 13.-14. december 1999, den 22. juni 2000 og den 18.-19. december 2000 som status for arbejdet. Sagen drøftes tillige på rådsmødet (miljø) den 8. marts 2001. Også på rådsmødet (indre marked) den 7. december 1999 var spørgsmålet sat på dagsordenen med henblik på status fra Kommissionen. Heller ikke ved disse lejligheder har der været modtaget dokumenter på punktet.

Folketingets Europaudvalg har tidligere fået forelagt sagen. Aktuelt notat om punktet er fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 25. november 1999, den 3. december 1999, den 2. juni 2000 og den 8. december 2000.

På miljøministrenes uformelle møde den 24.-26. april 1998 i Chester påtog Kommissionen sig at udarbejde en rapport om Fællesskabets politik på kemikalieområdet. Denne rapport - Kommissionens Meddelelse om status for EU's kemikalielovgivning, hvori der indgik en vurdering af nøgledirektiverne på området - blev forelagt for Rådet den 11. december 1998.

Rådet (miljø) vedtog på samlingen den 20.-21. december 1998 en række proceduremæssige og generelle konklusioner på baggrund af denne rapport. I konklusionerne gives der udtryk for behovet for at arbejde med udviklingen af en integreret og sammenhængende strategi for Fællesskabets kommende kemikaliepolitik, som i tilstrækkelig grad afspejler forsigtighedsprincippet og bæredygtighedsprincippet, og som præciserer de forpligtelser, der påhviler de involverede parter, så det bliver muligt at sikre et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og for miljøet i et marked for kemikalier under hurtig udvikling, og så det indre marked kan fungere effektivt.

Rådet besluttede desuden at udarbejde en række mere principielle konklusioner.

Rådet (miljø) vedtog på samlingen den 24.-25. juni 1999 sådanne principielle konklusioner. Heri påpeges bl.a., at der er en række mangler i udformningen og gennemførelsen af den nuværende EF-metode til vurdering og regulering af kemikalier, herunder især risikovurderingen af stoffer. Rådet noterer sig endvidere med tilfredshed Kommissionens planer om at fremlægge et politikdokument, hvori den ny kemikaliestrategi og forskellige reguleringsmuligheder vil blive skitseret. Rådet opfordrer bl.a. Kommissio-

nen til at basere sin strategi på forsigtighedsprincippet, målsætningen om bæredygtighed og det indre markeds effektive gennemførelse. Kommissionen opfordres desuden til at fremlægge et politikdokument om en ny kemikaliestrategi senest ved udgangen af 2000 og regelmæssigt fra anden halvdel af 1999 at rapportere til Rådet om de fremskridt, der er gjort.

2. Høring

Sagen har været forelagt miljøspecialudvalget den 14. februar 2001, hvor økologisk råd fremførte, at en undergrænse for revurdering af kemikalier på én tons var for høj, og at undergrænser ikke alene skulle omfatte den producerede mængde men også den importerede. Dansk Industri har fremført følgende generelle synspunkter: At kemikalier bør vurderes på deres egentlige sundhedsskadelige effekter og ikke på deres indre eller iboende effekt, som DI finder at Kommissionen lægger op til samt, at den nye strategi ikke bør skabe nye bureaukratiske barrierer for virksomhederne.

